

Kuldintuxa zaldakuetshi kasak ne kalta zũngajienapanaldiamak

Meja ai kalta gauwane: Pábulduki Duwe Jesúja ají múldigaba guaxal gaxaneja jalde kaltaki gauwane. Akldé Pábuldu shaldaga miñkualdaldiamake “Aldumaxa zaldakuetshi kalta zũngajienapanaldiamak” gaune tuakue.

Mekuetshi kalta gauwane: Pábuldu Duwe Jesú zũnekuane shalda guashi kasak misha san san kuíbuldu mizhiji saldikshiñguenik, mutshuane mizhatoshi neki kuíbuldu Kuldintuxa mizhá. Kuldintuki kuíbuldu atema kagi Galdesiaxaga nuka. Eñgui baxeñki akldé neki juldiú saná naldagáldekue zhekueñka. Pábuldu exa izhoguéñ Duwe Jesú zũnekuane shalda guagatshak, matshuwi namak ajañgui Duwe iyapaná (Ajsh 18.1-18). Pábulduja mozhua kalta Kuldintuxa zaldakuetshi kakuzgaune nakldá.

Jinak ai kalta gauwane: Duwe iyapanane Kuldintuxa zaldakuejañga Pábulduk jika agaldukshi kalta akuazakaune nalguák, kakiyokui kakuzgauwane (7.1). Anuñkakue sha ajanashiji, iyajuldunaté nuka Pábuldu agabene nalguák, sha atsha majakue, Duwe ipananekeki mitsabé izhogakue nake auxabé izhogakue kakbeji jiaga kalta kakuzgauwane (1.11). Akldé akldéñga Duwe Jesú shalda shi kaxaldiyaldiamak jiaga kagakauwane.

Ji, ji shalda guashi jalde kalta gaune:

1. Kasak misha ji shalda kakkbene (1.1-9)
2. Duwe iyapananekeue askuiñgaba kakldegakí ashekuane (1.10-4.21)
3. Sha kakldegatogué Pábulduja jian kakldegakue kakkbene (5.1-6.20)
4. Zhuasewátshi guiyaba (7.1-40)

5. Akldé akzé ishkiyatenek axakuaxane (8.1-11.1)
6. Duwe Jesú ipananeke sakí ishjuizhaldegakue (11.2-34)
7. Jatetshi Aldunaga sha sha jiba z^unatshishixa (12.1-14.40)
8. Duwe shuane nalgué Jateja izhgaldakshanamakga Asukuá ipananeke ashuixaldinik kezhgaldakshaldixa (15.1-58)
9. Aldiwe guiyaba kakkbene (16.1-24)

Pábulduja Kuldintuxa zaldakuek kasak ne kalta kakuzgaune

¹ Naski Pábuldu Saldiñga netshi Jateja jañguamak nezhgakugatshak, Asukuá Duwe Jesú Z^unekualkajañki ají múldigaba guaxal nakaxanek kalta miñkuzgauwatokuge. Ekí miñgakauwatoxaldatshak Sostene,[☆] Duwek nauwikaja nekldeja ekíga mimajañguxá ni mimakuák.

² Guatshak maiñ Duwe ipanamine Kuldintuxa[☆] mishjuizhaldekakuañ Saldiñga netshi Jateja ají giemi minaldaldiamak mimezhgakuxanamakga, Asukuá Duwe Jesú mipanatshaga ají giemikue mimaldekshanekuek kalta miñkuzgauwatokuge. Ekíga na, saldiñga san san zaldakueja mimijanameñga Duwe Jesú “z^unekuamalde nak nauwifí Sáñkalda nibaldá” axaldekakue ají kaldekshane. Akze, Duweki nauwifí Sáñkalda izhogamaga na kauwifí Sáñkalda izhuka nakldá.

³ Saldiñga netshi Jate Nauwijatega, Asukuá nauwifí Sáñkalda Duwe Jesú na, atemajañ éegaba guañ mimajañgui, muldetua aldunaxa señgaba miñzukui shi mimezhokshí.

[☆] 1:1 1.1 Ajsh 18.17 [☆] 1:2 1.2 Ajsh 18.1

⁴ Guatshak Duwe Jesú Z~~u~~nekualka ipanaminéñ zhinik na Nauwijateja éegaba guañ mimajañguane nakna, matshuwi “zeñ nzhakldék” mimakbeyal za izhokuge. ⁵ Akze, Duwetshi nekbinéñ zhinik na, Ajateja aldunaxa ji miñgajuezhauxa miñgé guane. Ai zhinik na, aldéñki “me ne”, ají múldigaba muldetua miñgajieñguane. Aldéñ shalda muldetua miñguaxaldiamak mimazukuakshixa. ⁶ Ekí zhinik na, Asukuá Duwe Jesú shalda namak kabiñmeñká muldetua amak ibuakuá miñguxá tiuwi. ⁷ Akna Asukuá Duwe “mija kagik nagakuéñ” jañgui jiaktuabinogeñki, e ipanaminekuekgaba ají Aldunakga ji jue miñzukuá naldakí muldetua mizhgaunexaldiamak auxaga mimatshishixa. ⁸ Akna kaiga zhinik auxa zexaldieñka yo Jatejañki muldetua aldéñ za alduna ishalga mimezhokshaldixa. Ekíki auxa zegatshak, Asukuá nauwijí Sáñkalda Duwe Jesú naldiñga mokue kagik nagatshak, ni ji shalda miñgatsé mimatuazhaldiamak. ⁹ Akze, Jatejañki ji miñkatshaldixa guakldanamak za atshixa. Aldéñki Asukuá nauwijí Sáñkalda Duwe Jesú na mimeshka bakualdiamak mimezhgakuxane nakldá.

Duwe ipanankue atsauñshi ashekuane

¹⁰ Gajakue, nauwijí Sáñkalda Duwe Jesú miñgakuañnék zhuxañga ekí miñgakuañnexaldikue. Muldetua askuiñgaba mizhekualdaldí. Akze ezuaque, ezuañgaba miñneshi zhekualdagábaki, askimimé alduna jañgui, askuiñgaba mashi miyakldañkaldixa ishkualdi zhekualdakue ni mimajañgukú. ¹¹ Jinak ekí miñmeyakí. Kaldué tshuk zaldakueja maiñgabaga atsauñshi, múldigaba zhiksashiji mizhekue nagabemine nak. ¹² Ekí miñmeyaldatshak ekí miyatshixa miñmeyaldikue: Maiñgabaga anuñkake nas za shi minagitixakue ishkalदेशी, anuñkake Apulduk[☆] za

☆ 1:12 1.12 Ajsh 18.24

shi miyagitixakue ishkaldeshi, anuñkake Pégulduk* za shi miyagitixakue ishkaldeshi. Jiak anuñkake Duwe Jesúk za shi miyagitixakue mishkaldeka.

¹³ Ekí mishkaldegatshake, Duwe Jesúki ezuamé ne, ¿ezuats'hiki, ezuatshigaba izhuká jana mishkaldekáki miñnegakí shi na? Azhi ekí mishkaldexaldixaki ¿nas shi mimitsaldí shuanakú? Azhi nik mimajaukshatshak, ¿nas nuxa namak najañguamine mimawatualdiamak shi mimajaukshaná? ¹⁴ Naski maiñ nañga agatsé Kaldispu, Gayu na nik kajaukshiji na, exa zhinik akldé nik jaukshazhánuge shalda Jate “zeñ nzhakldék” akbeñkuge. ¹⁵ Ekíki ni meja nas namak minajañguxa mimawatualdiamak nuxa nik mimajaukshanuge nexabináldiamak. ¹⁶ Akze, naski Estépana tshuk zaldakue jiga nik kajaukshanuge. Exa zhinikga ni me akldé jaukshanuge be nagisegakí.☆ ¹⁷ Akbiñgaki Duwe Jesújañga kágubakue nik kajaukshaldikuamak nakagazháne. Akze, aldéñ zunekualdal naklde shalda guaxaldikuamak zúnake nakaxane. Ekí guagatoxaldatshake, kágubakue ishkuéja múldigaba atemañ za shizhaldiyamak agatsaldí shizhiyazhúge. Azhi ekí atshanakuashíñki Duwe kaldixa axaldi nauwitsaldí shuane shalda niñkauwañki, kama ikushi aguañ akzukuanaka naldashá.

Jate za ishkué tunazúnaka

¹⁸ Akze, guiyaba tu za nogakueñka aldeyatukakuejañki Duwe Jesú zunekualdaldiamak kaldixa axaldi shuane shalda aldukatshak, eñki axesúñze nuxa shuane ajañguxa. Ne nasúñ zúnake namak kajañguéñ zhinik na, Jateja ají kamak zunekualka nakldá. ¹⁹ Ai shaldaga na Jateja ají múldigabak ekí guashi sezheklde:

* 1:12 1.12 Pégulduga na Sepa. ☆ 1:16 1.14-16 Ajsh 18.8; 19.29; Alm 16.23

“Mieldekueki kauwizhéngaba auxaga ishkué itshankakue nanaldixa, nasga na ni ji jiaga aksékue nuxa ne kezgualdikue.

Ekíga na, mieldekueki muldetua jañguxa itshankakue nanaldixa, nasga na muldetua jañguazhékue nuxa ne kezgualdikue nzha.”[☆]

²⁰ Ekí guagatshakna káguba kauwizhéngaba auxaga ishkué itshankakueki, ¿Jateja sakí shi kajañguaka na? Azhi guiyaba matshuwi shitiyane itshankakue, azhi kaiga zalda shizhaldixák sakí zegatuka, sakí zexaldixa auxaga kakué itshankakue, ¿Jateja sakí shi kajañguaka na? Akze, Jate jañguagáldekue, kauwizhéñki ishkué izhajankakue ne, ¿Jatejañki axesé nuxa ajañguxa kezguakí shi na?[☆]

²¹ Jinake ekí miñmeyakí. Saldiñga netshi Jate za auxaga ishkué izhogéñ zhinik na, kágubakue ishkuéñ zhinik me nuxa ni mitsák aldéñ “me nzha” kakwashegazháka kajañguane nak. Ekí ne, aldéñga na Asukuák zunekwane shalda shi kizhiyatshak, mieldekuejañki namak ajañgui, iyapanatshakna kekualdaldixa kajañguane. Ne ishkué izhajankakuejañki ekí shi kizhixá axesé nuxa ajañguxa.

²² Akze, nasaná juldiúkuejañki janshizhe ajanashaté atú guazhámak atshaté atuwéñ zhinik za na, Duwe namak ajañguaka kakldeka. Ne, nasaná naldagáldekueja[†] zúnake múldigaba ishkuék kagabeyéñ zhinik za na, Duwe namak ajañguaka kakldeka. ²³ Ekí kakldegatshak jiaga, nasuñki Duwe Jesú zunekualdaldiamak kaldixa axaldi shuane shalda za gakuaka. Ekí nasanákuejañki aldukatshakna, kakldunazháldi Jatetshi jiúñguldak zhinik kejudukshi guxá jana kakzukuxa. Ne axautshi sanákuejañki Duwe ekí shuane aldukatshakna, axesé nuxa ajañguxa. ²⁴ Naldatshak Jateja ají aldexaldiamak

[☆] 1:19 1.19 Is 29.14 [☆] 1:20 1.20 Is 19.12; 44.25 [†] 1:22 1.22 galdiegukue

kezhgakuxane, nasaná juldiú azhi axautshi sanákuejañki, Duwe z̄unekwane shalda kakbeyatshak ekí kakldeka: “Jateki auxaga ishkuéñ, saldiñga kama axaldéñ na, Asukuá Duwe Jesúk zhinik z̄unekualdaldixa janaktune shakldá” kakldeka. ²⁵ Ekí Jate z̄unekwane, anuñka nekue bualki eñki axesé nuxa ajañguxa. Naldatshak káguba ishkuéñ zhinik saldiñga janagatuaka guashiñki, Jateki akaldak ishkuéñ zhinik ekí atshane. Ekíga, Jateja Asukuá shuixal gaxaneki, ni me ikualdaka kama axaldaldazhé ajañguxa. Ekí ajañguatshak jiaga, aldéñki saldiñga kágubakue kauwiji kamak ajanashaka guashiñki zhakaldak ají kama na atshane nakldá.

²⁶ Gajakue, maiñ sakí mizhoguéñ nuxa Nauwijateja ají minaldaldiamak mimezhgakuxane be izhgisekui miñgualdí. Atshake jai kagik zaldakue bualki maiñga ezuakuañ za na ishkuégaba namine, ezuakuañ za na misanekakue namine, ezuakuañ za akldé akzé tuxekue namine naldashá. ²⁷ Ne, Jatejañki jai kagik zaldakue bualki muldetua egatse jañguagálde atuñkakue na ají naldaldiamak kezhgakuxane. Jinake ekí kezhgakugakí. Matshuwi ishkué itshankakue jiwak kakzukualdiamak. Ekibeñga na, kagik zaldakue bualki jueñga nekue ají naldaldiamak kezhgakuxane. Ekíki auxaga sanék gua kama axaldekue jiwak kakzukualdiamak. ²⁸ Ekibeñga na, jai kagik zaldakue bualki iyapeñguanekue akzaldagálde atuñkakue ají naldaldiamak kezhgakuxane. Ekíki kágubaja ji akzé atuñká ne, aldéñki akzaldagálde nuxa tuñka kakwashekualdiamak. ²⁹ Ekí z̄unezhgakugéñ zhinik na, ni meja “naski akldé nakzé nalgukuák na Jate nezhgakuxane nakldá” sekuazhikshiji guanaz̄añnegak.

³⁰ Ne, Saldiñga netshi Jateja sakí miñkatshéñ zhinik za na, Asukuá Duwe Jesútshi mimaldekshane. Aldéñ auxaga ishkué izhogéñ zhinik na Asukuák z̄unekwane.

Akze, Duwe Jesúja sha katshixa zunesabiyatshakna Jate sha axatshazháñkalde jana, janshizhe zūnatuñshane, ají giemikue zūnaldekshá guane. ³¹ Akna ají múldigabaja guagamak atshakue: “Mieldeki sekuazhikshaldiake, ake, nauwijí Sáñkalda mitsá janshizhe zūñkatshane shalda za na sekuazhikshakue kagatsaldashá.”✠

2

Jatetshi Aldunaja za Duwe namak zūnajañgushixa

¹ Gajakue, Saldiñga netshi Jateja ji miñmeyal nakaxane miñmeyatoxaldatshak, naski ishkué ga agatsaldi azhi múldigaba atemañ miñmeyazhánuge. ² Akze, naski ezuañgaba Duwe Jesú shalda za miñmeyaldikuamak izhgakuxanuge. Akldé giemiki aldéñ kaldixa axaldiyane shuigatshak zūnekuane miñmeyaldikue itshananuge. ³ Amak Duwe shalda miñmeyal neyaldatshak, “¿janshibé kakkbeya nakzegazhá gualdixá?” nakldeshi na, zhe nakzeshi, tau tau nakzeshi na miñmeyatogukú.✠ ⁴ Naski namak mijañgualdiamak múldigaba atemañ ishkué ga agatsaldi shi miñkaldiyazhúge. Ne shi miñkaldiyaldatshake, Jatetshi Aldunajaña ají kamak za “namak ni zūñmé” mimatuñshá guane. ⁵ Ekíki Duwe shalda ishkué ga agatsaldi miñmeñkugéñ zhinik me nuxa “namak nukshí” miñnekshanuge naldagábaki, Jate kama axaldé mituwéñ zhinik na namak jañguamine naldaldiamak.

Jateja janazuñgaktuñkaki ají Aldunaja za zūnatuñshixa

⁶ Ekí ne, Duwe Jesú ipanane akldé guildegatukakue zūnake ishkué ga agatsaldi shi kaxaldixa. Naldatshak káguba kagik zaldakue azhi kaiga ldiuwañ sanék

✠ 1:31 1.31 Jer 9.24 ✠ 2:3 2.3 Ajsh 18.9

gua niuwi axaldekue ishkué aldahamak agatsaldi shi kaxaldiyañkálde. Aikueki akzaldaksánalda na guatók. ⁷ Ekí ne, Saldiñga netshi Jate auxaga ishkué nahamak za sakí janazũngaktunamak shi kizhixa. Aiki axañga ni mek mu agisekuazháne. Aldéñki kagi gauwagá nogueñga, sakí zúxaita janshizhe zũñkatshaldixa janazũngaktunane. ⁸ Guatshak kaiga ldiuwañ kagik sanék gua niuwi axaldekue Jateja ekí janazũngaktune ni nauwa kagajienazhá guanane. Akze, kagajiena guanaldíñki, nauwíjí Sáñkalda Duwe akaldak, akaldak akzé kaldixa axaldiya akuagazhá akuatalgué naldashá. ⁹ Naldatshak Jatetshi múldigabak ekí sezheklde:

“Mieldekue Saldiñga netshi Jate izhgajañguxakueki aldéñ zhinik zúxaita janshizhe kaxatshaldixa janaktune. Aiki kágubak tu neká guashiñki zuxaita janshizhe, kuxak nuká neká guashiñki zuxaita janshizhe, migajienakue guashiñki zuxaita janshizhe kaxatshaldixa janaktune nakldá.”✠

¹⁰ Guane ne, kaiga zũnake Jateja ají Aldunak zhinik au mu zũngisekuá guane.

Guatshak Jatetshi Aldunajañki saldiñga tuakagaba, akuegaba nahéñ zhinik na, Jateja janaktuatuka ni mek tuñshagá noxaldieñga akuega nakldá.

¹¹ Akze, káguba aldunaxa akldegatuka ¿meja shi akualdaka na? Ají aldunaja za guana akué naldashá. Ekibeñga na, Saldiñga netshi Jate sakí akldegatuka ají Aldunaja za guana akué nakldá. ¹² Guatshak Jatejañki káguba kagik zaldakueja jañguakldegamak agatsaldi zũnajañgushagába, ají Alduna naldiñga zũngene. Ekíki aldéñ éegaba guañ zũnajañgui zeñ zaldaba zũñkatshixa zũngajieñgualdiamak. ¹³ Ekí zũngajieñguamakbeñga shi kizhixa. Amak shi

✠ 2:9 2:9 Is 64.4

kizhiyatshakna, káguba ishkuéja shizhiyakldegamak ga agatsaldi shizhiyañkáalde. Ne Jatetshi Aldunaja ji namaklde shizhiyakue zũñsanegatshak, múldigaba shizhiyakue zũñsanegauxabé za shi kizhixa nakldá.

¹⁴ Ne mieldeki Jatetshi Alduna ipanazháne, eja sakígaba zũñwashekuatuka nukatshak jiaga, axesé nuxa jañgui, ipanasũñ akzegéñ na agajienazháka. Jinake naldakí. Jatetshi Aldunaja za migajieñguakue nak. ¹⁵ Ekí ne, mieldeki Jatetshi Aldunaja aksaneka zũnake, eja tuñshauxa akzũziji, agajienakagaba. Akze, ai Alduna ipanazháneja zũnake e ipanañkaldekuañ sakí jañguañkalduka atuwi, kagajienazháka nakldá. ¹⁶ Ai shaldaga na, Jatetshi múldigabak ekí sezheklde:

“Saldiña netshi Jateja akldegatuka

¿meja shi akualdaka na?

Azhi Jate ¿meja shi aksanegaka na?”✧

Naldatshak, nasũñ zũnake ají Aldunaga zũñsanegatshakna, Asukuá Duwe Jesúja jañguamakbé zũnajañgushixa nakldá.

3

Duwe Jesú ipanankue askuiñgaba izhogazháne

¹ Gajakue, exaga miñkizhogatogukuéñ Jatetshi múldigaba shi miñkaldiyaldatshak, ají Aldunaja aksanekakue shaxaldiyanakldegamakbeña shi miñkaldiyazhánaka atunuge. Ne, kagik zaldakue kakldunamak ashekuekue azhi kaiga nuxa Duwe ipanane aldunaxa guildegagá nukakue shaxaldiyanakldegamak nuxa shi miñkaldiyanaka atunuge. ² Akna shi miñkaldiyaldatshak, somá sumí za gajamakbé, múldigaba nuká guashi me agatsaldi shi miñkaldiyanuge.

✧ 2:16 2.16 Is 40.13

Naldatshak guildekldekue gakue kuamalde gajamakbe múldigaba nukexañ jibañ akzé shi miñkaldiyazhánuge. Atshak ekí shi miñkaldiyankuashíñki, nukazhámínaka nane ne, kaiga jiaga ¿jinak shi nukazhámínakaga na?✠³ Jinak ekí miñmeyakí. Sha atshindana miñzekája miñsanexalga mizhekuakna, ezuakueki axautshikue ji, ji kaxaldé shalda aldunaxá miñzukoalga, múldigaba zhiksashiji za zhekualdalga. Ekí mizhekuéñ zhinik na, Jatetshi Aldunaja aksanegagáldekue, kakldunamak atshindana kakzekája za kaksaneshi ashekuamakga zhekualdashibíná. ⁴ Akze, mitsák ezuake, “naski Pábulduk za shagitikuge nakldá,” ezuake “naski Apulduk za shagitikuge nakldá” nexalga minogéñ guana, ¿Jate jañguagáldekue negamakga minekákí miñnegakí shi na?✠

⁵ Ekí minegatshake, ¿naski me naugák shi ekí minakuák? ¿Azhi Apulduki me nak shi ekí miñguák? Nasuñki egaba Jatetshi nashikue nuxa kaldakna Duwe shalda kabiñmeyatshak namak jañgui ipanamine. Aldéñki nauwíjí Sáñkalda nakna, sha sha jiba axatshakualdixa zuñgene nuxa axatshál kizhuka naldashiñkaldá. ⁶ Akna, zulda nigakuamak, nas misha Duwe Jesús shalda miñmeyanuge. Zulda nigukueni munaldiamak numañ tuwi, nizhí iyashamakbeñga na, Apuldujañki akldé akldéñga Duwe shalda shi miñkaldiyane. Naldatshak zulda guiyakshiji jañañki Saldiñga netshi Jateja za na aldunaxaki abisajañ mimakukshi, mimakuiyakshixa. ⁷ Akna, zulda nika azhi numañ tuñka akldé akzé naldazhámakbeñga, kasak Duwe shalda miñmenugek, ni aldiwe e shalda akldé miñmene jiaga zuñzé naldañkálde. Ne,

✠ 3:2 3.2 Eb 5.12-13 ✠ 3:4 3.4 1Kt 1.12

ezuangaba Jate saldiñga jika muñguamakbeñga aldunaxa guiyakshixa zañga na akaldak akzé nakldá. ⁸ Akze, ezuañki zuzika, ezuañañki numañ tuñka, sha sha jiba ajanashatshak jiaga, zhualdusañga gakue munaldiamak jiba ajanashamakbeñga, axañga Duwe zunekwane shalda miñmeñgukuenik, akldé e alduna mishaldiamak miñgaunexal nene na, zhualdusañga Duwek agapa mineyaldixa jiba atsháñkalde. Akna, Jateja ezuak, ezuak ají jiba zuañgene mitsabé amak axatsháñkalde shalda janshizhe zuañkatshaldixa. ⁹ Akze, nasuañki Jatetshi nashi kaldakna, jiba axatshakue zuañnajañguamak za axatshiji kizhuka. Maiñ Duwe mipanatshake, Ajatetshi nekbinéñ zhinik na, Jatetshi te jana miné.

Ekíga na, maiñ Jatetshi juwí jana miné. ¹⁰ Ekí minakna axáñ misha muldetua juwí gauxaja juanzi janaktuamakbé na, Jate éegaba guañ najañgui nezhgakuxanamak Asukuá Duwe Jesús zunekwane miñmeyaldatshakna, namak jañguapanamine. Guñgueni jiak, ezuakue Jatetshi nashikuejañki, ai juanzibakaldak juwí axauwamakbé na, aldunaxa mimakuiyakshi akldé shi miñkaldiyaldiamak exaga aldene. Akze, Jatetshi nashikuañ jiba zuañgaxene muldetua axatshakue za itshani, numañ atuakue zuañgatsaldashá. ¹¹ Akze, juanzi janagatú gualdinik, ni mejañki mokue eñga ezua janaktuazháka. Juanzi ezuañme janagatuamakbeñga, Jateja Asukuák zhinik za na zunekualkaki shi miñkaldiyanuge. Akna “axautshi jiúñgulda miyakualdakue nañga nakldá” shizhiyasúñze nzha.

¹² Guatshak juwí muldetua gauxajañki juanzibakaldak jika maldé zauñka, niuba, jagiga paldata, azhi níkuiti-gaba juwí gauwamakbeñga, Jatetshi nashi ezuakuejañki ají jiba muldetua axatshixa. Azhi ezuañki juanzibakaldak egaba kaldi samne, kaldá, azhi duguná nuxa gauwa-

makbeñga, Jatetshi nashi ezuakuejañki ají jiba muldetua axatshazhé. ¹³ Ne niuwizhíne Duwe Jesúja ají nashikuañ ji jiba zũñgenaldixa amak axatsháñkalde azhi axatshazháñkalde ne zũñgatuatshak, axatshañkaldauxabé muetsekualdixa. Atshakna aldéñ jiba axatsháñkalde zũñgatuatshak, janshibé axatsháñkalde azhi axesé nuxa axatsháñkalde ekí zũñgatualdixa. Aiki ezuaja guksék jika zũxaitshi guajatshakna, zauwakagaba gaune naldiake abaldixa, azhi zauwagáldegaba gaune naldiake abazháldixa. ¹⁴ Akze, mieldeki ji jiba atshane itshuanazhá guxá tualdiák, “jiba janshibé naxatshamalde tiuwi” akbeji, ai shaldaki matshuwi janshizhegaba axatshaldixa. ¹⁵ Ekí ne, mieldeki aldéñ jiba agene itshuana me gualdiák, ekíga janshizhe axatshazháldixa. Naldatshak aldéñ ipananéñ zhinik nuxa na, izhoshiñga izhokshaldixaga. Aiki, juwí puldapanatshak, ajáugukuiki shuigazháldiamak nakuigatshak, jiba atshaneki nuk agipuldamak zexaldixan zha.

¹⁶ Guatshak Duwe ipanaminekuañ ¿Jatetshi Aldunaki mimijí aldunaldi izhuka nakna, juwí Jate izhogaldi miné miñsũñ shi na?☆ ¹⁷ Akze, juwí Jate izhogaldiñki ají za nahamakga na, maiñki aldéñ izhogaldi ajígaba za miné. Akna mieldejañki ai juwí agitiñgui guxá jana, Jatek mimaxajuekui, ajíkuañgaba mimeshkajuekui mimakualdiák, Jateja zũxaita guiyaba katuñshaldixa nakldá.

¹⁸ Axaldáñgaba naldagálde nuxa “matshuwi ishkué sha nakú” zhikldekshabináldi. Maiñgaba ezuake Duwe ipanazhánekueja tuwamak nuxa matshuwi ishkué itshanake, “zhiksé nuxa sha nakú” itshanakue agatsé. Ekíki Jateja tuwiñki ishkué naldaldiamak. ¹⁹ Jinake ekí miñmeyakí. Jai kagik Duwe ipanazhánekueja ishkué atuñka ne, Jatejañki zhiksé nuxa ne tuñka

☆ 3:16 3.16 1Kt 6.19; 2Kt 6.16

nak. Ai shaldaga na ekí sezheklde: “Muldetua ishkué itshankakueki ji janagatunaldixa, Jateja eñkañga na kagitamakushixa nzha.”[☆] ²⁰ Ekí jiaga sezheklde: “Kágubakueki matshuwi ishkué itshankakue ne, Jate bualki ajañguxá, janagatuñká axesé nuxa tuñka nakldá.”[☆] ²¹ Ekí nakna, mielde kágubaja shi miñkaldixá shalda nuxa sekuazhikshakue miñgatsaldakí. Akze, saldiñga janshizhegaba miñgajuezhaxaki Jatejañga miñgeka. ²² Aldéñga ají múldigaba shi miñkaldiyakualdiamak, nas, Apuldu, Péguldu* nañga maiñ nugéñ z~~u~~nakaxane. Ekibeñga na, Jateja saldiñga kagik zaldagaba miñkazauwaldiamak miñgakauwane. Saldiñga zegauxa, kaiga, niuwizhíne jiaga, Jateja aik zhinik janshibé miñkatshixa. Akna akldé mizhoxaldixa azhi mishuigatshak jiaga, Jateja aik zhinik janshibé miñkatshixa. Akze, saldiñga aikueki miñkazauwaldiamak miñgaxene. ²³ Ne maiñ Duwe Jesú minkualdaldiamak ipanaminekuañki ají giemikue miné. Duwe Jesú z~~u~~nake Saldiñga netshi Jate, Ajatetshiga nakldá.

4

Duwejañga ají múldigaba guaxal kakaxane

¹ Guatshak ekí z~~u~~natuakue miñgatsé: “Shi z~~u~~ñkaldixakueki egaba Duwe Jesútshi nashikue, Jateja sakí z~~u~~nekualdaldixa axañga mu z~~u~~ñgisekuazháne ne, kaiga z~~u~~nake amak akuaxaldiamak kezhgakuxanekue shakldá” z~~u~~natuakue. ² Akze, mielde jiba agaxeneki ageneja axatshakue jañguamak za axatshakue agatsé naldashá. ³ Ekíga na, Duwe Jesúja ají jiba nagene nak, maiñ azhi kágubakueja nuxa muldetua axatshatokuge, azhi

☆ 3:19 3.19 Job 5.13 ☆ 3:20 3.20 Sal 94.11 * 3:22 3.22 Pégulduga na Sepa.

axatsháaki nokuge natuatshak, agubisha ijanazhaldikue. Ni nasgabaga jiaga muldetua axatshikuge azhi axatshakí nokugé shalda izhghatuakí. ⁴ Naldaldatshak, nají aldunaldiñki “Duweja jiba nagenamak za shagatshatokú” nakldegatshak jiaga, “ni mitsák ijuezháaki sha axatshatokú” izhghatuazhánaka. Akze, ezuañgaba Saldiñga netshi Sáñkaldaja za na, muldetua amak axatshatokuge, azhi amak axatshazhúge natuaka.☆

⁵ Auxa zegatshak aldéñ mokue nagatshakna, ají nashikuañ amak axatsháñkalde, azhi axatshazháñkalde zñnatualdixa. Akna zñnatualdiéñ jiaktuwi, amak zegagáñgaki maiñ nuxa ají nashikue katuagába. Ai ldiuwañ akldañkatshakna, jiki kaigabeñgaki tuañ iyazguane nonaldixa jiaga, Duweja saldiñga muetsekualdixa. Akna aldunaxa sakí zññeshi zhinik atsháñkalde jiaga muetsekualdixa. Atshaga na, Jateja jiba zññgene amak axatsháñkalde naldakualdiake, “janshibé naxatshamalde tiuwi” ezuak ezuak zññmeyakuamak zññmeyaldixa nakldá.

⁶ Gajakue, miñgaunexaldikuamak miñmeji nagatoxaldatshak, Apuldu, nas na zññgastuakue miñmeji nagatokuge. Ekí zññgastuwi, shi mitiyaldiake Jatetshi múldigabaja zññmeyauxabé zñxaita naldakí mizhekualdaldixa. Ekíki shi miñkaldixakue ezuatshi za akldé akzé, ezuatshiki aguáñ akzé zhikbeji, sekuazhikshiji zhekualdabináldiamak. ⁷ Ne ¿me minakshi shi miñkaldixakue mieldeki akldé akzé tuminaka mitshán? Akze, Jateja za muldetua jika mimajañgushixa, mimatshishixa naldashá. Ekí Jatejañgaba mimatshishixa ne, ¿jinak shi maiñgaba saldiñga atshaminaka jana sekuamizhikshí?

⁸ Ekí sekuamizhikshéñ zhinik na, aldunaxa miñga-juezhauxa miñkaldé, zeñ zalda auxaga ipaná guamine,

☆ 4:4 4.4 1Jñ 3.19-21

sáñkalda akzé jana nek guamine miñneka. Ekí miñneshi na, nasuñki zuñzaldagálde, miñgajuezhaldazuñsá gakuxá minazuñnatuñka. Ne, miñnegamak sáñkalda nek guamine guashiñki, ake, jmitsá maiñ na sanegapan-dana zuñzegaka ne! ⁹ Ne Jateja Asukuá zuñekuane shalda guaxal zuñakaxanekuañ zuñake aldéñga aguáñ zuñezhbashixa jana ni nakzukú. Aiki ezua akuaxa gualdixa saldiñgaja atuamakbé, káguba kagik zaldakue, Jatetshi guaklde uldeñkakue juizhi “¿sakí kakualdí?” ajañgui zuñnatuaté alduka jana ni nakzék.

¹⁰ Akze, nasuñ Duwe Jesú Zuñekualkak axazauwi kizhukakueki kágubakueja zhiksé nuxa kaldé zuñnatuñka. Ne maiñ zuñake Duwetshi nekbinéñ zhinik auxaga ishkué nek guamine minshankakue. Akze, kágubakueja ji atshanzuñnaka kama zuñkaldaldazhé nuxa ne zuñnatuñka. Ne maiñ zuñake aldunaxa auxaga kama miñkaldé itshani mizhekue. Nasuñki aguáñ zuñgazukuatshak, maiñ zuñake akldé miñgazukuxa. ¹¹ Nasuñ Duwetshi jiba katshixakuñki kaiga yo mitsá juizha maldi zuñakuí, ni zuñnuni kizhuka. Ekíga na, zhakuáki zuñkabenaté nuka za zuñnejuakue. Kágubakue matshuwi sha zuñakuxa. Ni nauwíjijí juwí giemi jiaga zuñsúñzekue. ¹² Ekí kizhogéñ na, ji zuñgajuezhatsak zuñkaldaldaldiamak jiba atshijiñgaba kizhuka. Sha zuñakuashi, se zuñngatuwi akuatshak jiaga, nasuñ zhiniki zeñ kajañgui, janshizhegaba za kagatsegakue kajañguxa. Amak sha zuñakuatshak kakiyushagábaki, abeti za kizhuka. ¹³ Ekíga na, nalda zuñkakuagatshak nasuñ zhiniki abuldebañ, juañ akzaldi za kayokuxa. Amak zuñguankakueki kaiga yo ipenáñkalde, zubagi jana nuxa zuñawatuñka nakldá.

¹⁴ Ekí miñgakauwatoxaldatsak jiwak miñzukualdikua-

☆ 4:12 4.12 Ajsh 18.3; 20.34; Lk 6.28; Alm 12.14

make miñmeyagába, maiñ nají sukuakue jana mimezh-gajañgui na, guiyaba mishkaldukaldiauxabé miñmeji ekí miñkuzgauwatokuge. ¹⁵ Akze, Duwe shalda shi miñkaldix-akueki zuxaita zalda[☆] miñkaldaldaldiák jiaga, jate jana miñsanegakaki nas zaña miñkizhokuge. Nas guana kasak Duwe Jesú zunekwane shalda miñmeñgukuenik namak jañgui mipanaldiamak miñgauneklduge nakna, aldunaldiñki mimijate naldashakú. ¹⁶ Ekí naugakna, nas sakí izhokuge minagastuamak izhogakue ni miñgakuañnekú.[☆] ¹⁷ Ekí mizhekualdaldiamak Timuteyu miñgaunexal miñgakaxaldikue. Eñki nasukuá jana izh-gajañguge, nauwiji Sáñkalda Duwe Jesúja axazauwakue jañguamak za axazauwi izhuka. Exa neyatshak, naski Duwek agapa neji izhokugé miñkuamakga, mokue be miñgisekualdixa. Akze, naski Duwe ipananekue san, san kuñbuldu kaxabizhaldatshak shi kaxaldikugamakga, aldéñ jiaga shi miñkaldiyaldixa.

¹⁸ Ne, anuñka minekuañki naski mokue miñsanexal neyazhaldikue jañgui na, sekuazhikshiji, maiñgaba ni-uwi miñkaldé itshani za mizhekue. ¹⁹ Naldatshak, Jate ekíga najañgualdiák zunake nauwa axañga mimatuál neyaldikue. Exa neyaldatshakna, sekuazhikshixakue Jatejaña kama kagenek ají jiba ajanashatukakue, azhi egaba sekuazhikshiji nuxa ekí negatukakue katualdikue. ²⁰ Akze, Saldiña netshi Jateja zuiñsanegatshakna ají kamakga akldunamak izhogexañ zuiñgauneka. Ne mieldeki Jate shalda múldigabak guashi za nuxa, ek akldunamak izhogakí naldaldiák, Jateja aksanegazhé ne awatuñshixa. ²¹ Guatshak exa naldi mimatuál neyaldatshak, ¿sakí shi mimakuakue minajañgú? ¿Sha atshalga minoxal-diake kaxañ guiyaba miñkizhagakue shi minajañgú?, azhi

☆ 4:15 4.15 10.000 ☆ 4:16 4.16 1Kt 11.1; Plp 3.17

¿múldigaba sam akzaldi, mimajañgui miñkazguagakue shi minajañgú?

5

Ezuañki ajaku na askuildek atshane

¹ Guatshak ezuañki mimikenáñ zaldaga ajaku na jiaga askuildek atshane washék guane. Ekí atshatshakna, Duwe ipanazhánekue kauwisewá naldagáldekue na askuildek guxa guashiñki zhakldé sha atshashá.✠ ² Ai shalda itshanakue nuxa miñgatsé ne, ¿jinak shi sekuamizhikshí? Akze, itshani guamimakuashíñki, ai sigí Duwe ipanaminekue na juizhaldegazháka jañgui, akzuxaitshá guamine nogataldé. ³ Guatshak nas naldiñki maiñ na izhogakí naldaldatshak jiaga, aldunaxaki maiñ nañga ni izhogatokú. Akna, maiñ na izhokuge janañga, ai sha atshaneki ekí guiyaba akizhagakue miñgatsaldaldixa agajañguanuge: ⁴ Maiñ Duwe ipanamine mishjuizhaldegatshak, naski maiñ nañga aldunake izhoxaldikue. Ekí mishjuizhaldegatshak nauwijí Sáñkalda Duwe Jesúja ni- uwi miñgeshi, mimajañguamak miyatshaldiamak kama miñgexaldixa. ⁵ Akna, ai sha atshaneki jisék agé miñguxá jana mishjuizhaldegéñ zhinik akzuxaitshakue ni mima- jañgukú. Ekíki abuák sha atshindana akzegéñ guiyaba tuwi zhiniki, sha atshixa mashiji, nauwijí Sáñkalda Duwe Jesú zñnatuál natgatshak aldunaxaki ikualdaldiamak.

⁶ Naldatshak mimikenañga ezua sha atshijiñga izhogatshak, ¿sakí shi sekuazhikshalga nominaka na? Ekí be miñgisekualdikue: “Pañ ishkishshixa nauwamé nuxa pañ nexaldixak axajiunaldixa agatsauxaga agaldaka naldashá.” Ekibeñga na, mimikenáñ ezuamé sha atshalga noxaldiák, sha mimatshishapanaka naldashá.✠ ⁷ Akze,

✠ 5:1 5.1 Dt 22.30 ✠ 5:6 5.6 Ga 5.9

pañ ishkishshixa duebaki nuk awateyamakbeñga* na, ai sigí sha atshixa mimikenáñ zhinik akzuxaitshakue. Ekíki abisajañ neshi sha atsha mimikenáñ naldazháldiamak. Akbiñgaki Jateja sha atshamine miñkabeti abisajañ mimaldekshane nak. Akze, juldiúkue san kagixa guiyaba atuwi ashekualgueñka zhinik akzuxaitagá nogueñ ashuigazháldiamak jubeju zhauwa akuaxananamakbe, Duwe Jesúki sha katshixa zunesabiyaldiamak shuane.✠

⁸ Ekí Duwe Jesú zunekwane be izhgisekui na, pañ ishkishshixa duebaki nuk awateyamakbeñga, axañga sha katshixa nañkaldeki uteji jana, amak izhoxaldazufisá kuizguí. Akna, axautshi agisalsha jañguañkaldáaldixa, ni kutám atshañkaldáaldixa za kuiztshaní. Ekí kizhoxaldiák, namaklde za atshakualdixa, namaklde za zukuashi izhogakualdixa nakldá.

⁹ Guatshak káguba kauwisewá naldagáldekue na askuildek ajanashixakue azhi abua na atshá guastúñzamak ajanashixakue na ishkalbaldexabináldi miñmeji, kalta miñkuzgauwananuge. ¹⁰ Ekí miñmeyaldatshake, Duwe ipanzháne ekí sha atshixakuek agajué za izhogakue jañguiñki miñmeyazhánuge. Akze, anuñka aikueki kauwisewá naldagáldekue na askuildek ajanashixakue, azhi abua na atshá guastúñzamak ajanashixakue. Ekíga na, saldiñga kauwijígaba naldakue ajañguxakue, tushekakue, jigaba akizhasabiyaldixa ishkiyatene akldé akzukuxakue. Ekí agatsaldi izhukakue na izhoxabináldiamake, ake, kagik zhinik neyakue zegaka naldashá. ¹¹ Axañga kaltak sha atshixakue na ishkalbaldagasúñze miñmenanuge,

* ^{5:7} ^{5.7} Ex 13.7; Dt 16.3. Juldiúkue san kagixa guiyaba atuwi ashekualgueñka zhinik Jateja kakzuxaitshanéñ be ishkiyasekualdiamak ldiuwañ ajuizhaldegatshak, pañ ishkishshixaki nuk awateya ajanashixa. Pañ ishkishshixaki sha atsha na izhguashixa. ✠ ^{5:7} ^{5.7} Ex 12.5,21; 1Pe 1.19

kaigaki muldetua miñmeyaldikue. Mieldekue “Duwe ipananuge nakldá” aldegatshak jiaga, ekí sha atshalga nukakue na zúnake ishkabaldegasúnze. Aikuega na, ezuakueki kauwisewá naldagáldekue na askuildek ajanashalga, abuá na atshá guasúnzamak ajanashalga, saldiñga kauwijígaba za naldakue ajañgualga, jigaba akizhasabiyaldixa ishkiyatenekue akldé agazukualga, káguba nalda axakuaxalga, azatuxalga, tushexalga izhukakue. Ekí izhoxalga nukakue na ni nauwa ishkabaldegagába, ni izhbuzasúnze na miñgatsá.

¹² Guatshak nasga Duwe ipanazhánekue agatsaldi azhi agatsaldakí ne katuakue nagatsaldakí. Ne Duwe ipanamine mishjuizhaldekakuañgaba zúnake ezuañki sha atshatuka mitualdiák, guiyaba akizhagakue miñgatsé. ¹³ Akna, ajaku na askuildek atshaneki mishjuizhaldegéñ zhinik akzúxaitshá guwíñ. Ne Duwe ipanazhánekueki Saldiñga netshi Jateja za na agatsaldi azhi agatsaldakí ne katualdixa nakldá.☆

6

Duwe ipananequañ sakí sezhgawakue

¹ Guatshak Duwe ipanaminekuañgaba kaxa mishkaldiyatshak, ¿sakí shi Duwe ipanazháne migatsaldi ne tuñka nugeñka sezhgawaminaka mijañgú? Ekí atshagábaki, Duwe ipanaminekuañgaba sezhgawakue miñgatsaldashá. ² Niuwizhíne Duwe Jesú nañga nasún aldéñ ipanañkaldekuañki Jate jañguazhékue agatsaldi azhi agatsaldakí ne katuakualdixa ¿miñsún shi na? Ekí saldiñga tuakualdixa ne, ¿jinak shi kaxa nóñgutse me mishkaldiyatshak, maiñgabaga sezhgawazháminka mitú? ³ Ekibeñga na, Jateja guaklde

☆ 5:13 5.12-13 Dt 13.5; 17.7

uldeñkakue jiaga, aldéñ axazauwakue kajañguamak axazauwane azhi axazauwazháne katuakualdixa ¿miñsúñ shi na? Akna, jai kagik kaxa ishkaldiyamine me miñgaki sezhgauwakue miñgatsaldashá. ⁴ Ne Duwe ipanaminekuañ kaxa mishkaldiyatshak, ¿jinak shi Duwe ipanazhánekue se miñgau akzegazhákakue jiaga se mimezhgaushexañ mishkizhabík? ⁵ Jiwak miñzegexañ na ekí miñmeñkú. Guake, ¿ni ezuak nuxaki Duwe ipanaminekga kaxa mishkaldiyatshak se mimezhgashá guashi ishkué naldakí miná? ⁶ Ne, Duwe ipanaminegaba sezhgauwakue niyagábaki, Duwek zhinik gajagaba miné jiaga ataba atabañ kiejó akuí na, migatsaldí ne tuñka nugeñka mineñka. Ne kuñbulduk Duwe ipanazhánekue mimatuatogéñ jiaga semizhgauxa naldashá.

⁷ Mitsák maiñgabaga kaxa mishkaldiyaldinik se migauwakue nugeñka mineyatshak zhinik me na, mitsabé izhogakue miñgatsahamak izhoxabiñsá guxá Jate mimatuña. Ne mitsakgaba Duwe ipananega sha mimakuatshak, azhi mitsaji juizhi jika mikushi gualdiák, ¿akldé janshibé se migauwakue nugeñka uldeyagábaki, egaba abetakue naldazháka shi na? ⁸ Ne ekí atshagábaki, maiñ jiaga axautshikue sha kakuí, ketsaji juizhi jika kekushi mizhekue. Akbiñgaki Duwek zhinik mimikaja nekldekue jiaga ekíga kakuí zhekualdashibiná.

⁹ ¿Ekí miñsúñ shi naldaka na? Saldiñga netshi Jateja kutám atshál izhukakueki aldéñ sanegatogéñka kajuldukshazhaldixa. Akna nauwa sha atshalga nominaka ne naldagálde miñgabeyatshak, namak jañguabináldi. Akze, kauwisewá naldagáldekue na askuildék ajanashixakue, abuá na atshá guasúñzamak sha ajanashixakue, jigaba akizhasabiyaldixa ishkiyatenekue akldé akzukuxakue, sigí aldaldatshak munzhi jana ishkazguanekue, azhi

sigígaba ishikaldé izhukakue Jateja aldéñ sanegatogeñka kajuldukshazháldixa. ¹⁰ Ekíga na tushekakue, saldiñga kauwíjígaba naldakue ajañguxakue, azatukakue, axautshi nalda axakuakakue, káguba itsaji juizhi jika ikukakue jiaga Jateja aldéñ sanegatogeñka kajuldukshazháldixa nakldá.☆ ¹¹ Akze, Duwe ipanagá minogueñga, anuñkake ekíga sha atshiji izhominane. Nalgué, nauwíjí Sáñkalda Duwe Jesú minkualdaldiamak mipanatshakna, Jateja ají Alduna miñgé guane. Ai zhinik na axañga sha miyatshixa naneki nusa miñgatsé nalgué, Jateja miñkabetatshake nuk aldunaxa mimejizhi, janshi miñkazguá guanéñ na, ají giemi mimaldekshane. Akna sha atshabíne jana, jan-shizhe mimatuñka nakldá.☆

Misewá naldagálde na askuildék guasé

¹² Ekí akuashiñga akuaka: “Ji atshindana nakzexaldiake atshanakagaba nakldá.” Aiki namak naldaka naldatshak, saldiñga atshanakaki nagaunegakagaba naldazháka. Akze, saldiñga atshanakagaba naldatshak jiaga, ni mitsák nakldunká me nuxa naksaneshi nagubiyaka itshanazhúge.☆ ¹³ Ekí jiaga akuashiñga akuaka: “Nauwíjí abuáki gakue agajueshka nakna, maldi z~~un~~akuatshake zanaz~~un~~naka nakldá.”* Aiki namak naldaka naldatshak, niuwizhíne Jateja abuá abisa gakue agajuezhagálde, ni maldija guagáldek z~~un~~ayushaldixa. Naldatshak Jateja nauwíjí abuá z~~un~~ñgakauwatshak, nauwisewá naldagálde na askuildék atshakualdiamak, ni abuá na atsha guas~~un~~ñzamak atshakualdiamak

☆ 6:10 6.9-10 Ep 5.5 ☆ 6:11 6.11 Tit 3.3-7 ☆ 6:12 6.12 1Kt

10.23 * 6:13 6.13 1Kt 3.23. Ekí akuagatshake ekí akuashi naldaka: Nauwíjí abuá gakue agajuezhaldiake ganaz~~un~~naka nahamakbeñga, ai abuága mitsák gaiya azhi nakua z~~un~~ñgajuezhatshak amak atshanaz~~un~~naka. Eñki naldagálde nuxa ajañguxa.

zũñgegazháne. Akze, Asukuá nauwijí Sáñkalda Duwe Jesúk axazauwakualdiamak nuxa nauwijí abuáki zũñgene. Akna abuáki nauwijí Sáñkalda Duweja za aksanegakue niuwi axaldé nakldá. ¹⁴ Akze, Jateja Asukuá nauwijí Sáñkalda Duwe Jesú shuiguenik ají kamakga mokue izhgaldakshanamakga, nasũñ jiaga kashuixaldinik ai kamakga zũnezhgaldakshaldixa nakldá.✠

¹⁵ ¿Ekí miñsũñ shi naldaka na? Duwe mipanatshake mimijí abuá jiaga ají abuága nek guxa. Akna ¿sakí zhinik shi abuá Duwetshi nekldé nañga munzhi nakua niji izhuka na jiaga askuildek guaminaka minshán? Ekí atshasé giemi naldashá. ¹⁶ Akze, mitsák ezua sigíja munzhi nakua niji izhuka na askuildegatshake, askuí abuá jana nek guxá ¿miñsũñ shi naldaka na? Ai shaldaga na Jatetshi múldigabak ekí sezheklde: “Sigí munzhi na askuildegatshake, abuáke mozhua aldanaldixa askuí abuá nek guxa nakldá.”✠ ¹⁷ Guatshak mieldeke nauwijí Sáñkalda Duwe Jesú ipanatshak, ají aldunaki Duwe Jesútshi Alduna na ezuamé nek guxa naldashá.

¹⁸ Ekí nakna, misewá naldagálde na askuildek guakuek, abuá na atsha guasũñzamak atshakuek izhakuigakue za itshani miñgualdí. Akze, saldiñga sha atshaki shanegaba naldatshak, mieldeki asewá naldagálde na askuildek atsha guakíki aguañga axaldáñgaba abuák izhgisalshixa. Ne, mielde asewá naldagálde na askuildegatshake, axaldáñgaba namak giemi abuák izhgisalshi sha atshixa. ¹⁹ ¿Ekí miñsũñ shi naldaka na? Jateja ají Alduna mimijí aldunaldi izhoxaldiamak miñgenéñ zhinik na, mimijí abuáki aldéñ izhogaldi nekbine naldashibiná.✠ Maiñ Jatetshi nek guamine nakna axaldáñ zhiksanexabiñsá

✠ 6:14 6.14 Alm 8.11; 1Kt 15.20-22; 2Kt 4.14 ✠ 6:16 6.16 Gn 2.24 ✠ 6:19 6.19 1Kt 3.16; 2Kt 6.16

guamine. ²⁰ Jinake naldakí. Jateja Asukuá mimitsaldí shuixal gagatshakna, sha miyatshixa shaldaki maldée akzaldi minzabiyatshakna, ají za nekbine nak.✠ Ekí minahakna mimijí abuák aldéñ za akldé akzamakga akzukualga mizhekualdaldí.

7

Zhuasewátshi guiyaba

¹ Kaiga zúnake ekí kaltak nakldukamine miñkiyokualdikue. “¿Duwe ipañañkaldekuañ akldé janshibeñki numa nek naldakí, askuildék naldakí shi izhogakue naldaldixa na?” Janshibé ² naldatshak, matshuwi nekue asewá naldagálde na jiaga askuildék ajanashixa nakna, sigíkue ezua ezua aldauxa asewá giemi guxaldinik, e za axaldaldi izhogakue. Ekibeñga na, munzhikue ezua ezua aldauxa asewá giemi guxaldinik, e za axaldaldi izhogakue.

³ Akze, sigí asewá na askuildék guakue agatsahamak na, munzhi jiaga asewá na askuildegakue agatsé. ⁴ Akze, munzhi numa negatshake, abuáki ají za naldaksá, asewátshi jiaga nek guxa. Ekibeñga na, sigí numa negatshake, abuáki ají za naldaksá, asewátshi jiaga nek guxa. ⁵ Ekí zhinik na, zhuasewágaba askuí ishkaldegazhámínaka ishkaldexabináldi. Naldatshak jia, zhuasewágaba Jate za muldetua miyaxazguaxaldiamak askuí ishkaldek naldáaki mizhoxaldixa ishkualdi miyatshaldiák, anuñka ldiuwi me nuxa ekí izhominaka. Gualdinik mokue misewá na askuildegakue. Ekíki abetabiñsá zalda gui na jiséja axautshi ishkaldiyakue miñsanegatshak, ijulduni guamiñnegak. ⁶ Ekí anuñka askuí ishkaldek naldakí

✠ 6:20 6.20 1Kt 7.23; Aux 5.9

izhominaka miñmeyaldatshak, “ekí izhogakue na miñgatsá” niuwi miñgegagába, egaba “ekíga ni izhoxaldikú” miñnexaldiák, janshibé izhominaka nuxa na miñmeñkú.

⁷ Guatshak saldiñga nekue najanamé sameya, munzhi naldakí auxabé izhogaka guashiñki janshibé jañguanaka. Naldatshak, Jateja ezuak, ezuak sakí izhogakue zñnajañguamak izhogakualdiamak zññauneka. Akna, sameya izhoxaldixa jañguaneki, axautshi ishkaldiya naldakí izhoxaldiamak agauneka. Ekibeñga na, numa nexaldixa jañguaneki, amak izhoxaldiamak agauneka nakldá.

⁸ Kaigaki numa nexabínekuega azhi mimisewá minshuanekuek ekí miñmeyaldikue. Akldé janshibeñki najanamé sameya izhogakue ni jañgukú. ⁹ Naldatshak, munzhi azhi sigí miñnuniñgaba axaldáñ zhiksanegazháminakaga miyatualdiák, akldé janshibeñki numa negakue. Ekíki munzhi azhi sigí miñnuná noshi abeti za zhekualdi guamiñnegak.

¹⁰ Kaigaki numa nekbinekuañ ekí niuwi miñgexaldatshak, nas nuxa niuwi miñgegakí, nauwijí Sáñkalda Duweja niuwi zññgenamakga ni miñmeyatokú: Munzhija asewá masha guasé naldaldixa. ¹¹ Naldatshak asewá masha gualdiák zñnake, axautshi sigí guxa naldakí izhogakue agatsaldaldixa. Azhi mokue asewá nañga izhgakuañ neshi, akugakue agatsaldaldixa. Ekibeñga na, sigíja jiaga asewá masha guasé agatsaldaldixa nakldá.✠

¹² Guatshak kaigaki mieldekuek mimisewá Duwe ipanzháne miñkaldekue shaldaki nauwijí Sáñkaldaja guiyaba majazháne, ne nas jañguge ekí miñmeyaldikue. Mielde sigíki asewá Duwe ipanzháneja e nañga izhoxaldixa jañgualdiák, mashasññze agatsaldaldixa.

✠ 7:11 7.10-11 Mt 5.32; 19.9; Mlk 10.11-12; Lk 16.18

¹³ Ekibeñga na, mielde munzhiki asewá Duwe ipanazháneja e nañga izhoxaldixa jañgualdiák, mashasúñze agatsaldaldixa. ¹⁴ Jinake abajasé naldakí. Jatejañki numa nekbinekue zhuasewák askimimé nekbine mimatuwéñ zhinik na, ma ají giemi nekbaldeke numañ matuamakga, misewá aldéñ ipanazháne jiaga ají neklde janañga numañ tualdixa. Azhi Jateja ekí tuakí guashiñki mimijí sukuakue ají naldagáldekue nuxa katuatogaka ne, ají kue katuñka nzha.

¹⁵ Guatshak misewá Duwe ipanazháne mabashaldixa itshanaldiák zúnake, “wa” nuxa jañguakue. Ekí zexaldiák, Duwe ipanamaldeke e nañga numa nekbalde izhogakue migatsaldaksá gualdixa. Akze, Jatejañki axautshikue na señgaba zhe nogakue zúnajañguxa. ¹⁶ Guatshak munzhik misewá Duwe ipanazháne migapá mizhogéñ zhinik, sakí gabaki Duweja ikualdaldiamak ipanshi agaunekbildakaga. Ekibeñga, sigík misewá Duwe ipanazháne migapá mizhogéñ zhinik, sakí gabaki Duweja ikualdaldiamak ipanshi agaunekbildakaga.

¹⁷ Akze, Duwe ipanane san san kuíbulduxa ishjuizhaldekakuek kaxabizhaldatshak guiyaba kakbeñkugamakbeñga miñmeyaldikue. Saldiñga netshi Jateja sakí minaldaldixa mimezhgakuxane, sakí minalguéñ nauwijí Sáñkalda Duwe ipanamine nake, amak za mizhekualdaldí. ¹⁸ Akna, sigí juldiú saná Duwe ipanatshak, asaná abeñguamak abeñguanega naldaldiake ekíga za izhogakue. Ekibeñga na, sigí axautshi saná Duwe ipanatshak, juldiú sanákue abeñguamak abeñguakue agatsaldakí. ¹⁹ Jinake naldakí. Jateja juldiú sanákue abeñguamak abeñguane azhi abeñguazháne za akzé tuagába, aldéñ sakí atshiji izhogakue zúñmenamak atshá za akzé tuñka nak.

²⁰ Ekí nakna, ezua ezua sakí nuxa minalguéñ Jateja Asukuá mipanaldiamak mimezhgakuxane nake, amak noxalga nogakue miñgatsaldaldixa. ²¹ Akna, mieldeke nashi jáugukui* miklduka nuxa mizhoguéñ Duwe ipanamalde nake, ai shalda itsshanagába. Naldatshak jáugukui mibesaka matualdiák zúnake, janshibeñga ne makualdí. ²² Akze, mieldeki nashi jáugukui aklduka nalgué nauwiji Sáñkalda Duweja ají nexaldiamak izhgakugatshake, sha atshindana akzekák ibesanshá guanéñ zhinik na, jáugukui akldogaksá guane tuñka. Ekí ne, mieldeki jáugukui aksúñze nalgué Duweja ají nexaldiamak izhgakugatshake, eja za aksanegatshakna ají nashi neklde. ²³ Akze, Duwe Jesú sha miyatshixa miñkabetaldiamak shuigatshakna maldée akzaldi minzabine. ☆ Akna, káguba nuxa jáugukui zhikldekshagába, Jate akldé miñsanegakue itshani miñgualdí. ²⁴ Akna gajakue, ezua, ezua sakí nuxa minalguéñ Jateja Asukuá mipanaldiamak mimezhgakuxane nake, e axazauwi amak za noxalga nogakue.

²⁵ Guatshak kaiga zúnake munzhi sigí izhguajagáldekue shalda nakldukamine miñmeyaldikue. Nauwiji Sáñkalda Duweja ai shaldaga guiyaba zúñkabajzháne. Ne, aldéñ guañ najañgui, naksaneka nakna, nas guiyaba miñmeyaldatshak “namak sha nakbé” najañguaminaka. ²⁶ Akze, kaiga ldiuwañki Duwe ipañañkaldekuañki jibañ tuañkaldogéñ zakna, sakí izhogake akldé janshibé ekíga abakue ni jañgukú. ²⁷ Naldatshak, munzhi miñkaldekue naldaldiák, e mashagába. Azhi miñkaldaldagáldega naldaldiák, numa minexaldiamak niyagába. ²⁸ Ekí mimajañgualdatshak, munzhi miñgugatshake sha atshiji atshabináldixa. Ekibeñga munzhi sigí izhguajagáldeja sigí gugatshak,

* ^{7:21} 7.21 Atshak bualki káguba jiaga béyakze jana ajabixa nane. ☆ ^{7:23} 7.23 1Kt 6.20

sha atshiji atshazháldixa. Naldatshak, numa nekbinekue zúnake jai kagik mizhekieñgaki akldé jibañ mitualdixa nakna, nas ekí miñgatsegasún ni mimajañgukú.

²⁹ Gajakue, sakí guashi nagatokuge muldetua miñmeyaldikue. Jai kagikga mitsá izhoxa naldaksánalda guapanakna, kaiga zhiniki numa nekbinekuek jiaga, numa negazhánekueja Duwe axazauwamakga axazauwakue miñgatsé. ³⁰ Ekibeñga na, mieldeki ji shalda mauwi, agubisha itshanatshak jiaga, ai za jañgua nogagába. Azhi mieldeki ji shalda zeñ itshanatshak jiaga, ai za jañgua nogagába. Ekibeñga, mieldeki ji numa jabiyatshak jiaga, ai axaldaldazhé janañga Duwe za axazauwalga nogakue. ³¹ Kagik kizhogeñgaki kágubake izhogakualdiamake jigaba atshakue zúñgatsaldatshak, aik za agasjánañkalde izhogakue zúñgatsaldakí. Akze, jai kagike ni mitsá izhoxa naldaksánalda guapanashá.

³² Nas mimajañgugeki, ni ji ijani izhogakue mima-jañguakí. Akze, sigí numa negazháneki nauwijí Sáñkalda axazauwaldiamak za alduna kaune izhoshi na, ek akldunamak izhoxaldixa za itshani izhuka. ³³ Ekí ne, sigí numaki jai kagik ji agajueshká ijani izhoshi na, asewák akldunamak izhoxaldixa akldeshi izhuka. ³⁴ Ai zhinik na mozhua akldeshi izhuka, Duwe axazauwaldixa, asewá numañ izhगतualdixa. Guatshak munzhi sameya azhi munzhi sigí izhguajagáldega zúnake agatsauxa abuák, aldunak jiaga “nauwijí Sáñkalda za axazauwaldikue, etshi za sha izhoxaldikú” alduna kaune izhuka. Ekí ne, munzhi numaki jai kagik ji agajueshká ijani izhoshi na, asewák akldunamak izhoxaldixa akldeshi izhuka nakldá. ³⁵ Ekí miñmeyaldatshak, ezuañgaba sakí nogakue niuwi miñgegagábaki, egabá akldé janshibé mizhekualdaldixa jañgui miñmeyatokuge. Ekíki nauwijí Sáñkaldatshi nekbinekuañ mitsabé izhogakue nake auxabé izhoshi, ni ji ijana naldakí ek za muldetua axazauwi mizhekualdaldiamak.

³⁶ Naldatshak, mielde sigíki munzhi guxaldixa janazhigaktune, aiki numa negakuká guane nak, “gugakue sha nagatsá” jañgualdiake, sakí atshakue agatsé jañguamak atshakue. Amak gugatshak sha atshiji atshazhaldixa nak numa negakue. ³⁷ Ekí ne, ezuañañki munzhi guxaldixa janazhigaktune ni meja aksanek naldakí axaldáñ zhiksaneklde “gugazhaldiku” izhgakuxaldiák, atshaldixa jañguamak janshibé atshaldixa. ³⁸ Akna, ezuañañki munzhi guxaldixa janazhigaktune guxaldiák janshibé atshaldixa. Ne, ezuañañki munzhi guxaldixa janazhigaktune gugazhá gualdiák, akldé janshibé atshaldixa nzha.†

³⁹ Akze, munzhi numa neklde asewá iteñga noxaldieñki, etshi za izhogakue agatsé. Nanaldixa asewá ishuigatshak zunake, mielde sigí akldunaldiake janshibeñga gugaka, ai jiaga Duwe ipanane naldakue. ⁴⁰ Naldatshak nas jañgugéki mokue numa negakí izhoxaldiák, akldé zeñ akldék izhoxaldixa. Jatetshi Aldunaga naksanegatshak ekí miñmeñkuge nzhakldék.

8

Aklde akzé ishkiyatenek axakuaxane

¹ Guatshak kaigaki kágubakueja jigaba akiyalzabiyaldixa ishkiyatenek ji axakuaxane “¿janshibé

† 7:38 7.36-38 Ekí jiaga naldaka: “Mieldeki abunzhi numa nexaldixa jañguazháne ne, kaigaki ekí jañguakue agatsaldazháka jañgui, eñki numa negakuká guane, ‘numa guakue sha nagatsá’ jañgualdiake, aldéñ sakí atshakue agatsé jañguamak atshaka. Amak numa guatshak sha atshiji atshazhaldixa. Ekí ne, ezua zunake ni meja aksanek naldakí ‘nabunzhi numa guazhaldiku’ izhgakuxaldiák, sakí atshaldixa jañguanamak janshibé atshaldixa. Akna, mieldeki abunzhi numa gualdiák janshibé atshaldixa. Ne, mieldeñañki abunzhi numa guazhá gualdiák akldé janshibé atshaldixa.”

ganazunaka sha?" nakldukamine miñkiyokualdikue. Akze, saldiñga kaldekuañ jiki namaklde ne zunñkué kitshanka. Naldatshak ji zunñkuéñ nuxa sekuakizhikshatshak, ni me kagaunegazhánazunaka. Ekí ne, axautshikue kizhgajañguéñ zhinik na aldunaxa kakuiyakshanazunaka. ² Akze, mieldeki axaldáñgabaga ji auxaga akué itshanaldiake, akualdakuamak aksúñga naldaldixa. ³ Ekí ne, mieldeki Jate za izhgajañguxa naldaldiaák zunake jiak, aldéñ zhinik ají ne tualdixa nzha.

⁴ Akna ji akiyalzabiyaldixa ishkiyatenek axakuaxane gaminaka azhi gazhámínaka shalda miñmeyaldikue. Ekí zunñkué: Akaldak akzeki ezuamé, Saldiñga netshi Jate izhogakna, ✧ kágubakueja jigaba akiyalzabiyaldixa ishkiyateneki akzaldagáldekue nuxa ne. ⁵ Naldatshak ezuakueja zunake alnobaxa, kagik jiaga akzekue matshuwi izhuka ajañguxa. Ekí ajañgui ai akzekueja kaksanexaldiamak jate ishkiyatene. ⁶ Naldatshak nasun zunake ezuamé za akaldak akzé izhuka, eñki Saldiñga netshi Jate Nauwijatega zunñkizhuka zunñkué. Aldéñga na saldiñga jika na naldaldiauxa, nasun jiaga zunakauwanane nakna, e za akldé akzamakga akzukui axazauwakualdiamak kizhuka. Ekibeñga na, Duwe Jesú za na ezuañgaba Saldiñga netshi Sáñkalda akaldak akzé izhuka. Jatejañga na ek ga za na saldiñga jika na naldaldiauxa gauwanane. Akze, Duweki zunekuanéñ zhinik na abisajañ zunezhokshixa nakldá. ✧

⁷ Naldatshak jigaba akiyalzabiyaldixa ishkiyatene anuñka nekuejañki akzaldagáldekue ne kaksúñga. Ekíga na, maiñ anuñka minekue Duwe ipanagá minogueñgaki, jigaba akiyalzabiyaldixa ishkiyatene za miyakilzabixa nane nak, anuñka nekuejañki kaiga jiaga aik axakuaxane axatshak nuxa na, mokue akiyalzabiyatuka kakldeka.

✧ 8:4 8.4 Dt 4.35,39; 6.4 ✧ 8:6 8.6 Mal 2.10; Jñ 1.3; Alm 11.36; Ep 4.6; Kls 1.15-17

Akna auxa shitiyagá aldogák, kauwíj aldunaja “ekí gashánaka sha ekí gakú” kakldegatshakna sha atshiji akuxá kakldeka. ⁸ Naldatshak Jatega ji gakajéñ azhi ji gañkáaldeñ zhinik nuxa ẓunepanazhé. Akna ji gakajéñ zhinik nuxa akldé akldunamak kizhuka ẓunatuazháldixa. Ni ji gañkáaldeñ nuxa akldunazhámak kizhuka ẓunatuazháldixa.

⁹ Naldatshak saldiñga gakueki gaminakagaba miñkualdatshak jiaga, ji miñgaldixa muldetua jañgua, numañ tuakue miñgatsaldaldixa. Ekíki Duwe ipananeke ekí aksúñga nukakue ji miñgajéñ zhinik me nuxa kejudukshi guamiñnegak. ☆ ¹⁰ Akze, maiñga ezuaque jigaba akiyalzabiyaldixa ishkiyatene akzaldagáalde nuxa mikuéñ zhinik na, ji ishkiyatene akiyalzabiyeñka janshibé zal nemildaka. Amak eñka ezuañañki gaté matuatshak, ai gasé jañguatshak jiaga, migastuwéñ zhinik na janshibé gaka jañgushamildaka. Amak gatshake aldéñ ẓunake “sha atshá sha gukú” akldexaldixa. ¹¹ Akze, ma saldiñga gamildaka mikuéñ zhinik nuxa ezua Duwe ipanane ekí aksúñga nogatukatshi alduna maldusakualdixa. Akze, e shalda jiaga Duwe Jesúki shuanane. ¹² Guatshak mijanamé Duwe ipananege jiki “atshasé shakldá” akldeka ekí agatsaldi atshisha makuatshak, sha axatshijiñga makualdixa. Ekí matshishatshakna Duwe Jesú jiaga sha axatshijiñga makualdixa. ¹³ Akna, ji gakugéñ zhinik me nuxa najanamé Duwe ipananeke ijuldukshanakaga tualdikuake, “aiki gasháldiku” itshankuge. Akna, ni me ijuldukshazháldikuamak uwa jigabak axakuaxane ni mitsák gashtéñkuge nzha. ☆

☆ 8:9 8.9-13 Alm 14.13-15; Ga 5.13 ☆ 8:13 8.8-13 Alm 14.20-21

9

Duweja ají múldigaba guaxal gaxanekue

¹ Guatshak naski káguba me naxaldegazhé nak, naxagaba zhiksanek izhokuge. Akze, nauwijí Sáñkalda Duwe Jesú aldéñ naldiñga nakizhañkane, ají múldigaba guaxal nakaxane nakldakú. Akna amak aldéñ shalda miñmeyaldatshakna, namak jañgui ipanamine naldashá. ² Akze, ezuakueki Duweja ají múldigaba guaxal nakagazháne naxajanatshak jiaga, maiñ z~~u~~nake nakaxanamak ne miñkué naldashá. Akbiñgaki naski nauwijí Sáñkalda Duwe z~~u~~nekuane miñmeyaldatshakna, namak jañgui ipanamineñ zhinik nakaxanamak ne miyawatuñshixa nak.

³ Guatshak sha nakuagatakuek ekí kakbeji kakiyokuanaka: ⁴ Duweja ají múldigaba guaxal z~~u~~nakaxanekue shizhiyañkaldogéñ, ¿ji gakualdixa, tugakualdixa ipanakuamak ipanazhánaz~~u~~naka shi na? ⁵ Ekíga na, nauwijanameñga Duweja ají múldigaba guaxal gaxanekue, Duwetshi aldanikue, Péguldu* jiaga mani maniñgaba shizhiyal aldeyatshak, kauwisewá Duwe ipananekeuga kagapa awaldeyamak, ¿nas~~u~~ñ jiaga ekíga atshazhánaz~~u~~naka shi minaz~~u~~najañgú? ⁶ Azhi, ¿nas, Belnabé na za shi Duwe shalda guaxañkaldogéñ ji z~~u~~ñgajueshká z~~u~~ñkaldaldaldiamak axautshi jiba jiaga atshakue z~~u~~ñgatsé minaz~~u~~najañgú?

⁷ Ekí miñmejiñga na, ¿mielde suldáuki jiba atshatoxaldiéñ, ji agajuezhatuka aldéñga izhgajabiyakue agatseka shi tuminá? Ekibeñga, ¿tezhi jibatshixa gakue gakukapanatshak aldéñki izhgazhá guxá shi tuminá? Ekíga na, ¿béyakze numañ tuñkaja aldítsha guxanaldixa izhgateguzhá guxá shi tuminá? ⁸ Ekí miñmeyaldatshak, ¿kágubaja jañguamak nuxa miñmeñkuge shi mijañgú?

* 9:5 9.5 Aiga na Sepa.

¿Jatetshi guiyabaja ekíga guagazhé shi na? ⁹ Akze, ai shaldaga na nauwibama Muesék guiyaba jian izhoxa zũñkabajanek ekí sezheklde: “Ezua bue jiba akbeyabinogéñ zaji guakuak gamá ijiuwase.”[☆] Ekí zũñmeyatshak, ¿Jateja bue shalda za jañguatoshi shi ekí zũñmeñká mijañgú? ¹⁰ Ne, ají múldigabaki zũñkazauñkagaba sezheklde nak, nasũñ shalda akldé giemiki jañguatoshi ekí zũñmeyashá. Akze, mieldeki zulda aldixaldieñ kagi janaktuñka, azhi gakue guka zhualdusaña “gakue negatshake gakualdixa shakldá” jañgui, jiaktuwi jiba ajanashakue kagatseka. ¹¹ Ekibeñga na, nasũñ mimijí aldunaxa zulda nishi jana Duwe zũnekuane shalda kabiñmeyatshake, aldunaxa muldetua guildekbine. Akna, gakue gugakuká guamakbé, ¿jai kagik ji zũñgajueshka meñki zũñgaunegakue miñgatsaldakí ne shi mijañgú?[☆] ¹² Akze, ezuakueki shi miñkaldiyatogéñ, ji kagajuezhaldiake miñshishakuamak miñshishaka mijañguatshak, ake, ¿nasũñ míngaki kauwizhakaldak ekíga miñshishazhánazũnaka shi na?

Ekí miñshishá guashi niuwi zũñkaldé ne, amak miñshishazhánkalde. Ekí ne, Duwe Jesú zũnekuane namak mijañgualdiamake jija me miñgitamakui guakuak na, sakígaba jibañ katuatshak jiaga, egabá abetáñkalde. ¹³ Guatshak ¿ekí miñsũñ shi naldaka na? Juldiúkue juwí Jate axazakuagaldi jibatshixakuejañki Jatek ji agaxexaldixa awaldagatshak, ega axaxakue. Ekíga na, eñka Jatek béyakze akiyayogeñka axakuaxaldixa awaldagatshak, aldéñ múldigaba agaskaitshixakuejañki ega axaxa.[☆] ¹⁴ Ekibeñga na, nauwijí Sáñkalda Duwe Jesúja mieldeki aldéñ zũnekuane shalda guakakueki ai nukatukakuejañki ji kagajuezhatschak kagaunegakue

☆ 9:9 9.9 Dt 25.4 ☆ 9:11 9.11 Alm 15.27 ☆ 9:13 9.13 Dt 18.1-3

naldaldixa niuwi gene naldashá.✠

¹⁵ Naldatshak miñzushishá guashi niuwi naxaldé jiaga amak miñzushishazhúge. Kaiga jiaga minagaunexaldiamak nakldeshi kalta miñkuzgauwatogakí nzhokú. Naski akldé janshibé miñzushisha naldakí maldi nakuí shuixaldikue nakldeka. Jinake naldakí. Jigabá nuxaki ipana naldakí Duwe shalda miñmeñkugéñ zhinik na, zeñ nakldeshi sekuazhikshanaka nak. ¹⁶ Akze, nauwiji Sáñkalda Duweja naldi aldéñ zunekwane shalda guagakue niuwi nagenamak atshakue nagatsé. Azhi amak guagazhá galdikuák, ¡wau wau wau sakí nagisaldaka ne! Akna, Duwe shalda guagakue niuwi nagaxenamak nuxa guagatokugakna sekuazhikshazhánaka.✠ ¹⁷ Akze, nasgabaga nakldek Duwe zunekwane shalda guakldakuashiñki, nakzabiji mual nagaunegakue jañguanaka. Ne, nasgabaga nakldek Duwe zunekwane shalda guagazhúge, ne aldéñ ekí guagakue niuwi nagene nak, egabá guagakue nagatsahamak za guakuge. ¹⁸ Ekí nake, ¿nakzabiji jana neki ji shi zeñ nakzualdixa na? Akze, Duwe zunekwane guaxaldatshak, aldukatukakuek ji nagajueshká kakshishá guashi niuwi naxaldé jiaga kakshishazhúge. Akna ekí egabá guakugéñ zhinik zeñ nakldegatshakna, nagasabixá jana nakzeka nzha.

¹⁹ Akze, naski káguba me naxaldegazhé nak, nasgaba zhiksanez izhokuge. Naldatshak, Duwe zunekwane shalda guaxaldatshak, mitsá káguba Duwe namak jañgui ipanshanakldegauxa ipanshaldikuamak nakldeshi na, kauwizhashi izhoxaldikue itshankuge. ²⁰ Ekí itshani na, nasaná juldiúkue na izhogatoxaldikuéñ, Duwe kepanshaldikuamak nakldeshi na, kauwizhéñ mitsabé nuxa

✠ 9:14 9.14 Mt 10.10; Lk 10.7 ✠ 9:16 9.16 Jer 20.9; Am 3.8

izhukakue naldaldiake, auxabé izhokuge. Akze, ekue-jañki Jateja nauwibama Muesék guiyaba zũñkabajananeja guagauxabe izhogakue kagatsé ajañguxa. Ne naski aija guagauxa izhogakue nagatsaldaksá guane nakualdatshak jiaga, Duwe kepanshaldikuamak nakldeshi na, nas jiaga guiyabaja guagamak izhoxaldikue itshankuge. ²¹ Naldatshak, nasaná naldagáldekueki Jateja guiyaba zũñkabajane kaxaldaldazhékue nakna, aija guagamak izhogazhékue. Akna, mitsák kauwizhéñ na izhogatoxaldikuéñ, Duwe kepanshaldikuamak nakldeshi na, kauwizhéñ mitsabé nuxa izhukakue naldaldiake, auxabé izhokuge. Ne Jateja jian izhoxa guiyaba majanamak izhoxaldaksá guxáki guagakí, ne Duwe Jesú Zũnekualkaja izhogakue naksanegamak izhoxaldatshakna, Jate jiaga najañguamakga izhokuge.

²² Ekibeñga na, Duwek alduna ishakue auxaga shitiyakíñga nogatukakue na izhogatoxaldikuéñ, Duwek akldé akldēñga alduna ishakue kakuiyakshaldikuamak nakldeshi na, kauwizhéñ mitsabé nuxa izhukakue naldaldiake, auxabé izhokuge. Akze, káguba sha, sha akldetakue na izhogatoxaldikuéñ, sakígaba anuñkakueki Duwe namak ajañgui kepanshaldikuamak nakldeshi na, kauwizhéñ mitsabé nuxa izhukakue naldaldiake, auxabé izhoxaldikue za itshananuge. ²³ Jinake ekí itshanakí. Káguba zhekuauxa Duwe Jesú zũnekuane shalda aldukatshak, akldé akldēñga namak ajañgui iyapanaldiamak. Ekíki nas jiaga Duwe ipananekue nañga, Jateja atemajañ zeñ zaldaba zũñgexaldixa zũñmeyanauxa ipanaldikuamak.

²⁴⁻²⁵ Ai mitsé negaxañki† jibañ akzé nakna ezuañki amak nexaldiamak, axaldáñ zhiksaneshi, jija eñka

† 9:24-25 9.24-25 Zhaldiañki “carrera” shalda guagatshak aiki anuñka naldatukakue mielde akldé mija naldajiñga ubiyaldixa ne tuakue shalda.

uldeyaka za atshatogakue agatseka. Matshuwi ekí kalzé aldexaldixa ajañguatshak jiaga, aldiweki anuñkamé neja za amak isugakualdixa. Mieldeki amak isugakualdiák, kágubakueja “janshibé ubiya ni makú” agabeji, zeñ axajanaldixa. Ekí akuaxaldiamak itshani na, matshuwi kama ilshiji, jiba atshijiñgaba guanaldixa jiaga, ubiyane agabenaldixa anuñkake kakjuizhanaldixa.‡ Ekí nake, nasuñ Duwe ipanañkaldekuañ míngaki akaldak giemi zuñgatsauxa, Jatek akldunamak izhoxa za alduna kauñkalde, ji eñka zuñauldeyaldixa za atshakualdiamak kama ilshakue zuñgatsé. Amak eñka kisugakuatshakna, Jateja naldi “janshibé ni miyubí”§ zuñmeyaldinik ni mitsák zhikjuizhanshakí matshuwi janshizhe zuñkatshataná.

²⁶ Akna, “maniñga nzheñkú” nakldegagálde jana atshagábaki, “Jateja jékaldaxa janshizhe naxatshataná” nakualdi amak ipanaldikuamak nakldeshi na, nagat-sauxa e za axazauwaldikue itshani izhokuge. Ekíki axesé nuxa kama ilshanuge zegazhaldiamak. ²⁷ Ekíga na, sakígaba sha atshindana nakzekaja nagubiyazhaldiamak kama ilshiji, nasgabaga zhiksaneshi, numañ atuwi izhokuge. Ekíki kágubakue Jateja janshizhe kaxatshaldixa iyapanaldiamak shi kaxaldiyanaldikue jiaga, sakígabaki nas niñkauwañki amak ipanazhá nuxa gui guanakldegak.

10

Jigabá akiyalzabiyaldixa ishkiyatenek agajué nogakue

‡ 9:24-25 9:24-25 Zhaldiañki “corona” guagatshak ubiyane awatualdiamak axajanashakue guashi. Guatshak kágubaja ekí mixatshatshak aiki saldinaldixa nuxa. § 9:24-25 9:24-25 2Tm 2.5. “corona” Eñki Jateja ubiyáñkalde zuñawatualdiamak zuñkatshatshak saldinazhíta.

¹ Gajakue, nauwibama juldiúkie izhonane be miñgisekualdikue. Nauwibama Mueséja Ejiptuxa zhinik kakzaxaitshatshak, aldahauxaña Jateja mauwik numañ katuwi, miya ga nuxa neyakue katuñshaldiamak kaksaja kagakaxá. Amak aldeyatoshiña na, Jatejaña níbuni kakizhgajuekui agabatexaldiamak kaxatshanane. ² Akze, aldahauxaña mauwi sukldi nauwibama Muesék axapa aldeyatoshi, níbunik jiaga axapaña agabategatshak, ekí awatuñshixa: Kauwizhéñ nauwibamak za axapa aldeyaldixa ajañgui ekí aldeyatone.* ³ Amak aldeyatoguéñ na, Jatejaña gakue kagene saldiña aigaba axanane.✠ ⁴ Ni jiaga aldéña kagene, aigaba atuxanane. Niki jagik zhinikga nañkashatshak jiaga, jagijañki ni kagegazháne, Duwe Jesújaña ai zhinik kagé. Aldéñki kagapa neji na, ji kagajuezhatsak auxaga kagene.† ⁵ Ekí Jatejañki kauldeyatogatshak jiaga, naki auxaga nekueki aldéñ akldunamak izhogazháneñ zhinik na, egaba zukga ne zaldi azaxaitatogualdiña jeñ ashuizhá guanane nakldá.✠

⁶ Akze, sakí kagisanauxa kagastuatshakna, ekueja sha atshá za agasjananamakga agasjanakualdiake, zañgisaldaka ne izhgastuakualdiamak ekí zeklde.✠

⁷ Akna kauwizhéñ anuñka nekuejañki jigabá akiyalzabiyaldixa ishkiyaldashi, akldé agazukuanamak atshakue zañgatsaldazháldi. Ai shaldaga na ekí sezheklde: “Ekueki ezua akiyalzabiyaldixa ishkiyatene akldé agazukualdiamak pitak axazatushiñgaba, abuasaji suxake axakuizá guasúñzamak axakuizane.”✠ ⁸ Akze,

* 10:2 10.1-2 Ex 13.21-22; 14.19,22-29. Nik ajaukshi jana Muesék za axapa aldeyaldixa awatuñshane. ✠ 10:3 10.3 Ex 16.4,35 † 10:4 10.4 Ex 17.6; Nm 20.11. Jatetshi múldigabaja jagi guagatshak, Duwe Jesú na izhguajiña guaka. ✠ 10:5 10.5 Nm 14.16,29-30 ✠ 10:6 10.6 Nm 11.4,34 ✠ 10:7 10.7 Ex 32.6

anuñka nauwibamakueki kauwisewá naldagálde na askuildeguéñ zhinik na, atiuwiñga 23.000 ashuanane nak, nasuñ ekíga atshakue naldazháldi.✠ 9 Ekíga, anuñka nekueki Saldiñga netshi Sáñkaldaki “sha katshatshak ¿mitsá abetaka sha?” akuajaldiamak axajanashatshakna, takbik kakashi anuñka kakuaxanane nak, nasuñ ekíga guajakue naldazháldi.✠ 10 Ekíga, anuñka nekueki Jateja sakí kaxatshixá kagutseshi kakldunazhé aldeguéñ zhinik na, aldéñ guaklde uldeñkaja kakuaxaldiamak kagakaxanane nak, nasuñ ekíga negakue zuñgatsaldazháldi.✠

11 Jinake nauwibamakue ekí kagisanane Jatetshi múldigabak sezheklde naldakí. Naki auxa zeshi guatogéñ kizhukakuañ nauwibamakue ekí kagisane kagastuatshakna, sha ajanashanamak atshakualdiák, “ekíga migisaldakue ne nakbatú” izhgastuakualdixa nak. 12 Akna, ezuake “naski Jate najañguamak izhoshi na, nakjienaksá guane shakldá” mitshanatshak jiaga numañ atuwi, be nogakue. Azhi jiyájañki makjieñgua gui guakuak. 13 Guatshak ekí miñkualdakue: Mimijanameñga káguba zhekuauxaki iyajuldunaldiamak jiséja kaksaneshi, sha atshindana kakzekája jiaga kaksaneka. Naldatshak, Jateki alduna ishanazuñnaka. Aldéñki jigabá sha atshá zuñsanexaldiák jiaga, jiak abetaldazuñsá zalda gui zuñgubiya guazháldiamake numañ zuñnatualga nuka. Akna, mitsák jigabá mimejuldukshaldiamak miñsanegatshak, Jatejañga aik mimagubishi, amak atshabináldiamak sakí izhakuigakue jiúñgulda mimatuñshaldixa nakldá.

14 Akna, shui gaja mimezhgajañgugekuañ, jigaba akiyalzabiyaldixa ishkiyatenek sakígaba akldé agazukual-

✠ 10:8 10.8 Nm 25.1-18 ✠ 10:9 10.9 Nm 21.5-6 ✠ 10:10 10.10 Nm 16.41-49

diamak axajanashatshak, maiñ z~~u~~nake ekí axatshagábaki, aik izhakuishi mual za miyatshaldí. ¹⁵ Akze, maiñ muldetua miñgajienkakue minák, ji miñmeyatokuge maiñgaba namak miñmeñkugé tuminaka. ¹⁶ Guatshak Duwe Jesú nauwitsaldí shuane be izhgisekuakualdiamak zal kajuizhaldegatshak, ekí katshixa: Kalwéldia siyagaxaune Jatek “zeñ nzhakldék” akbeji katuka. Aiki, Duwe z~~u~~nekualdaldiamak nauwitsaldí shuigatshak abi akzuldane be zhigisekui na zhualduxa aigaba katuka. Ekibeñga pañ zhikwatiji ezuak ezuak kakatshak, aiki Duwe sha katshixa z~~u~~ñkabetaldiamak shuane be zhigisekui na zhualduxa aigaba kakaxa.✠ ¹⁷ Akze, nas~~u~~ñ Duwe ipañañkaldekuañki matshuwi kaldaldatshak jiaga, pañ ezuamé ne kakatshake, ají abuá ezuamé kaldé guashi kakaxa nakldá.

¹⁸ Guatshak juldiú sanákue sakí ajanashixa agajañguakue. Ekueki Jate akldé akzamakga agazukualdiamak jika akiyayogeñka béyakze axakuaka. Ekí axakuaxane axatshak, ekíga Jate akldé akzamakga agazukuxa.✠ Ekibeñga, axautshikueja jigaba akiyalzabiyaldixa ishkiyatenek axakuaxane axatshak, akldé agazukualdiamak axaxa. ¹⁹ Ekí miñmeyaldatshak, jigaba akiyalzabiyaldixa ishkiyateneki akzé ne miñmeyakí. Azhi ji axakuaxane ki akzé ne guagakí. ²⁰ Ne ekí miñkualdakue: Ekueja jigaba akiyalzabiyaldixa ishkiyatenek axakuagatshake, jisétshi aldunakuek nuxa agaxeshi na, Saldiñga netshi Jatek z~~u~~nake agaxegazhé. Ne maiñ z~~u~~nake jisétshi aldunakue akldé akzukui mual ni nauwa atshakue miñguanakí nzhakú.✠ ²¹ Namak, Duwe mimitsaldí abi akzuldi shuane be miñgisexaldiamak kalwéldia siyagaxauwane mitugatshak jiak, jigaba

✠ 10:16 10.16 Mt 26.26-28; Mlk 14.22-24; Lk 22.19-20 ✠ 10:18 10.18 Lv

7.6,15 ✠ 10:20 10.20 Dt 32.17

jisétshiga akiyalzabiyaldixa ishkiyatenek agaxene jiaga tuxalga nogazháminaka. Ekíga na, Duwe mimitsaldí shuane be miñgisealdiamak miñgatshak jiak, jigaba jisétshiga akiyalzabiyaldixa ishkiyatenek agaxene jiaga galga nogazháminaka naldashá. ☆ 22 ¿Azhi jigaba akldé miyakzukualdiamak miyabuzatshak, Saldiñga netshi Sáñkaldaki mauldí akzukuexañ shi ekí miyatshí? ¿Azhi aldéñ zhakldé kama miñkaldé itshani, agubiyaminaka shi mijañgú? ☆

Jate za akldé akzamakga akzukuakue

23 Ekí akuashiñga akuaka: “Ji atshindana zũñzexaldiake atshanazũnakagaba nakldá.” Aiki namak naldaka naldatshak, saldiñga atshanazũnakaki aldunak makuiyakshi, migaunegakuegaba naldazháka. ☆ 24 Akze, nasũñ axaldáñ janshibé izhogakualdiamak za niyakue zũñgatsaldakí. Ekí ne, axautshikue guana janshibé ashekualdaldiamak niyakue zũñgatsaldashá.

25 Guatshak uwa nabeyasajeñka mineyatshak, janshibeñga uwa jabi, gaminakagaba. Ne jabiya gá minogeñga, aldunaxa señgaba miñzeshi mijabiyaldiamak “¿jalde uwaki jiñ axakuaxane shi na?” izukakue miñgatsaldakí. 26 Jinake ekí miñmeyakí. “Saldiñga netshi Jatejañki saldiñga gauwanegaba nakna, kagi agatsauxa, saldiñga jika zhe nogauxaki ajígaba ne nakldá” ☆ guashi sezheklde nak.

27 Ekibeñga na, Duwe ipanazháneja ajuxa abuzatiakue miñmeyaldiák, nendana miñzexaldiake janshibeñga neminaka. Eñka mineyatshak jigabá gaixañ miñkuldagatshak gaminakagaba. Ne gagá minogeñga, aldunaxa señgaba miñzeshi miñgaldiamak “¿jalde gakueki jiñ agaxene

☆ 10:21 10.21 2Kt 6.15-16 ☆ 10:22 10.22 Ex 20.5; Dt 32.21 ☆ 10:23 10.23 1Kt 6.12 ☆ 10:26 10.26 Sal 24.1; 50.12; 89.11

shi na?” izukakue miñgatsaldakí. ²⁸ Ekí ne, exaga ezuajañki “jalde uwaki akiyalzabiyaldixa ishkiyatenek axakuaxane nakldá” miñmeyaldiák z~~un~~ake gagába. Jinake ekí miñmeyakí. Ekí miñmene ne gaté mimatuatshakna aldunaxa shañgá akzeshi, “sha atsha sha gu” akldekshaminaka nak. [Akze, saldiñga kagi agatsahauxaki Jate nauwijí Sáníkaldatshi nak.] ²⁹ Ekí miñmeyaldatshak, ji gaminaka mijañguéñ zhinik gasháminaka miñmeyakí, ne ezuajañki ji gasé jañguéñ zhinik aldunaxa sha akldekshaminaka nakna gasé miñmeñkú. Naldatshak ezuajañki ekí jañguaka: “Naski saldiñga ganakagaba ne, ¿jinak shi ezuañki alduna sha akldekshi gui guanakldegak nuxa gashánaka na?☆ ³⁰ Naski zapanaldatshak Jatek ‘zeñ nzhakldék’ akbeji gakuge ne, ¿sakí zhinik shi Jatek ‘zeñ nzhakldék’ akbeji gakuge jiaga, sha atshikugé nalda naxakuagaka na?” jañguaminaka.

³¹ Akna ekí miñmeyaldikue. Jigabá miñgatshak, azhi ji mitugatshak, sakígaba miyatshatshak, egaba Saldiñga netshi Jate za akldé akzamakga miyakzukualdiamak za miyatshaldí. ³² Ne, jigabá miyatshéñ zhinik nuxa juldiú saná azhi axautshi sanákue‡ jiaga, Duwe shalda aldukastúñ kakzukundana atshagába. Ni Duwe ipanane Jatetshi nekldekue ijuldukshindana jiaga atshabináldi. ³³ Ekí izhogakue miñmeyaldatshak, nas jiaga atshugauxa saldiñga nekue axazauwaldikuamak kakldunamak atshikuge nak, nagastú xaldeki ekíga izhogakue. Akze, naski axaldáñ janshibé izhoxaldikuamak za niyagábaki, axautshikue janshibé ashekualdaldiamak akldé niji izhoguge. Ekíki kauwizhéñ jiaga Duwe Jesú iyapanatshak kekuane ashekualdaldiamak.

☆ 10:29 10.28-29 1Kt 8.7-13 ‡ 10:32 10.32 galdiegu

11

¹ Akna, naski Duwe Jesú sakí izhone agastuwi na amaga izhoxaldikue itshankugamak, maiñ nagastuwi, amakbé mizhoxaldixa za minshanaldí. ☆

Duwe ipananekue sakí ishjuizhaldegakue

² Guatshak nas sakí miñmeji, shi miñkaldiyanugauxa miñjuizhanáaki amak mizhekue nakna, “janshibé ni atshabinók” ni miñmeñkú. ☆

³ Kaiga zúnake ekí miñkualdakue ni mimajañgukú: Saldiña netshi Jate za akaldak akzé izhogakna, aldénga Asukuá Duwe Jesútshi Sáñkalda izhuka. Duweki saldiña sigítshi Sáñkalda izhuka. Sigíkueki kauwisewátshi sáñkalda izhuka. ⁴ Ekí sáñkalda zúñnogakna, sigí juldiúkueki Jate axazguagatogéñ, azhi ají Aldunaja ají múldigaba naldiña nukshanamak kágubakuek kakbeñshatogatshak, Duweki ají sáñkalda axabetixá awatuñshi na, sambuldezha zhikpe atshixa. Zhikpegakí naldaldiák, ají sáñkalda aguáñ izhbashaldixa. ⁵ Munzhiki Jate axazguagatogéñ, azhi ají Aldunaja ají múldigaba naldiña nukshanamak kágubakuek kakbeñshatogatshak, asewáki ají sáñkalda axabetixá awatuñshi na, paniuwizhu zhikte atshixa. Ekí atshakí naldaldiák, ají sáñkalda aguáñ izhbashi na, tubá sai izhbeñguane janaña jiwak zaldabaga naldaldixa. ⁶ Akna, mielde munzhiki asewá axabetixa awatuñshi paniuwizhu zhikte atshasúñ akzexaldiák, ake, sai nuk izhbeñguakue. Ne ekí atshakue jiwak akzé jañgualdiák, ake, paniuwizhu zhikte atshakue agatsaldaldixa.

⁷ Guatshak sigíki sambuldezha akteña Jate axazguagakue agatsaldakí. Akze, sigíki Jate sakí ne tuñshi

na, e za akaldak akzé tuñshixa. Guatshak munzhi-jañki asewá akzé tuñshixa. ✠ 8 Akze, Jateja kasak sigí gauñguenik, etshi magiga munzhiki gauwane. Sigíga munzhitshi magik zhinik gauwazháne. 9 Ekíga na, Jateja sigí gauñguenik munzhi agajueshká tuatshakna, agapakualdaxañ agakauwane. Munzhik agapakualdaxañ sigí gauwazháne. ✠ 10 Ekí nakna munzhikue kauwisewája kaksanegaka ne ajañguxá awatuñshakue kagatsahamak ajanashakue. Jinake naldakí. Jateja guaklde uldeñkakueja katuaté nogák.

11 Guatshak jiaga, nauwíj Sáñkalda zúnajañguamake, ni munzhi aldéñgaba izhogazháka, ni sigí aldéñgaba izhogazháka nak zhualduxañgaba izhgajuezhi kizhuka. 12 Jinake naldakí. Kasake Jateja sigík zhinik munzhi gauwanamakga kaiga zúnake saldiñga sigíkue munzhik zhinik za kukaxa. Naldatshak namak giemiki Saldiñga netshi Jate zúnake saldiñga zúnakauxágaba nakldá.

13 Guatshak munzhija asewá axabetixa tuñshagába, paniuwizhu akldogakí Jate axazguagatoxaldiéñ, ¿atshakua-mak atshixá ne shi mitualdixa na? 14 Akze, kágubake naldakue zúñgatsahamak izhogakue zúñgatsé nakna, mielde sigíki munzhi janamé ishkazgualdiák, * eñki agatsaldasúñzamak agatsé shaldaki jiwak akzegakue agatsaldaldixa ne tunazúnaka. 15 Ekí ne munzhi zúnake, munzhi agatsaldakuamak agatsé izhoxaldiák, eñki janshibé agatsé izhuka ne awatuñshixa. Akze, munzhiki sáñkaldatuba jana akzeshi guakuak na Jateja sai izhuka izhoxaldixa jañguane. 16 Akze, mieldeki ekí juizhaldegakuamak juizhaldexa shizhiyañkalduka ne ipanasúñ akzekakue-jañki ekí kakualdakue. Nasúñki ekí shi kizhiyamak zañga

✠ 11:7 11.7 Gn 1.26-27 ✠ 11:9 11.8-9 Gn 2.18-23 * 11:14 11.14 Atshak baxe sigí juldiúkue sai wézhilduka izhbuñguatshak munzhi janañga ishkazguí ajañguxa. Akna jiwak zaldaba ne guaka.

katshixa. Amakbeñga na, san san kuñbuldu Duwe ipanane ishjuizhaldekakue jiaga ekí zañga ajanashiji ajuizhaldeka naldashá.

Duwe shuane be zhigisekui gakuamak axakí

¹⁷ Guatshak mokue sakí juizhaldegakue miñmeyaldikue. Akze, maiñ Duwe ipanaminekue mishjuizhaldegatshak aldunaxa akuiyakshagábaki, aguáñ izhbashi mual miyatshixa nak “janshibé ni miyatshí” miñmeyazhaldikue. ¹⁸ Kasak misha, mishjuizhaldegatshak askuí aldunagaba miñneshi juizhaldexabíne nagabemine ne, nauwa namakga nega mimajañguá ni gukú. ¹⁹ Ne amak zegatukaki zegakuamakga zegatuka. Ai zhinik na, mieldeki Jateja mimajañguamak mizhuka, azhi mieldeki ekí izhogakí minuka mimawatualdixa.

²⁰ Akze, Duwe aldéñ nauwitsaldí shuane shalda be zhigisekui zakualdixa zuñmenamak mishjuizhaldegatshak jiaga, amak be izhgisekui mual ishjuizhaldegakí naldashibiná. ²¹ Jinake ekí miñmeyakí. Axautshikue jikaktuagábaki, gakue miyuldaká maiñgabaga za miñgaxa nak. Ai zhinik na, ezuakueki maldija guiñga abá guxakue, ezuakue zuñake zutuxa zalda ajanashixa. ²² ¿Azhi zamiñnegaldi, tuxamiñnegaldi juwí miñsuñze nak shi ekí miyatshí? Ekí zal mishjuizhaldegatshak, ¿Duwe ipanane Jatetshi nekldekue aguáñ izhbashiñga, auxaga jika axaldaldagáldekueki jiwak miyakzukuxá miñnegakí shi na? Nak, ¿sakí shi “janshibé ni mijuizhaldék” miñmeyaldikue minajañgú? Ekí miñmeyazhaldikue naldashá.

Duwe Jesú shuane be zhigisekui gakue

(Mt 26.26-29; Mlk 14.22-25; Lk 22.14-20)

²³ Akze, nauwijí Sáñkaldaja shi naxaldianamak shi miñkaldianuge. Duwe Jesú akuaxaldiamak axexaldixa

siañ zegatshake, aldéñ shaxaldixakue juizhi zatoguéñ pañ zhiksui. ²⁴ Guñgueniki ai shalda Ajatek “zeñ nzhakldék” akbeñgueniki zhikwati, aldéñ shaxaldixakuek kageshi ekí kakkbeyá: “Jejié pañki nají abuá tsaldiñga ne miñgaldí. Amak miñgatshak, mimitsaldí shuixaldikue be zhigisekui za miñgaldí.” ²⁵ Ekibeñga auxa asañgueni Duweja jaldu, kalwéldia siyagaxaune† akué zhiksuishi ekí kakkbeyá: “Jejié kalwéldiaki nají abi tsaldiñga mitugauxa mitugatshak, minkualdaldikuamak abi nakzuldi shuixaldikue be izhgisekui mituxaldí. Amak shuixaldatshak, Najateja minkualdaldiamak e na ishkualdi izhoxa abisa jiúñgulda miñgexaldixa nzha”✧ na Duweja kakkbeyá. ²⁶ Akze, mitsá ai pañ miñgajauxa miñgatshak, ai kalwéldia mitugauxa mitugatshak, “nauwiji Sáñkalda Duwe Jesúki nauwitsaldí shuane nakldá” guashi ne tuñshi miñgaldixa. Ekí atshijiñga, aldéñ mokue kagik naxaldieñ yo miyatshaldixa nzha.

²⁷ Ekí nakna mieldejañki nauwiji Sáñkalda Duwe Jesú aldéñ abi akzuldi nauwitsaldí shuane be zhigisekuakuumak zhigisekuagába pañ gaji, kalwéldia tushi agatsaldazhámak atshaldiák zúnake, Duwekga sha axatshaldixa. ²⁸ Akna amak pañ gagáñga, kalwéldia tugagáñga, ji guashi miyatshaldixa agajañgua, ezuak ezuak muldetua aldunaldi zhikzúziyakue miñgatsaldaldixa. ²⁹ Jinake naldakí. Mieldeki Duwe atsaldí shuane be izhgisekuagábaki, egaba ga, tuxa gueñ zhinik na, aldéñga guiyaba tuakue agatsé axeldashi atshaldixa nak. ³⁰ Ekí agatsaldi nuxa axanéñ zhinik na, matshuwi minekue kama miñkualdaksá, mulbatá miñzeshi, guatshak ezuakueki ashúa guane.

³¹ Naldatshak, amak gagáñga ji guashi gakualdixa agajañgui na, ezuak ezuak muldetua aldunaldi

† 11:25 11.25 “vino” ✧ 11:25 11.25 Ex 24.6-8; Jer 31.31-34

zhikz~~u~~ziya guanaz~~u~~ñnegake, Jateja ekígaki guiyaba z~~u~~natuñshazháka. ³² Naldatshak, Saldiñga netshi Sáñkaldajañki sha atsháñkalde shalda guiyaba z~~u~~natuñshatshak, egaba jian izhoxa shi z~~u~~ñkaldiyaldiamak ekí z~~u~~ñkizhaka. Ekíki Duwe ipanazhánekue guiyaba tuakue kagatsé axakezhagamaga axaz~~u~~ndagazháldiamak. ☆

³³ Ekí nakna, shui gajakue, Duwe nauwitsaldí shuane be zhigisekui mizaldixa mishjuizhaldegatshak, ataba atabañ zhinik jizhiktuwi miñgualdí. ³⁴ Akna, mieldeki maldija guatoxaldiake, axañga ajuxaga zakue agatsé. Ekíki Jateja akldunazhámak mishjuizhaldeká shalda guiyaba mimatuñshakue ni zekldék. Guatshak akldé guiyaba miñmeyakue naxaldaña ne, eñki mimatuál neyaldatshak miñmeyaldikue nzha.

12

Jatetshi Aldunaga sha sha jiba z~~u~~natshishixa

¹ Gajakue, Jatetshi Aldunajaña sakí bual gaunegakualdiamak z~~u~~natshishixa miñkualdakuega mimajañgui miñmeyaldikue. ² Guatshak Duwe ipanagá minogueñgaki, jigaba akiyalzabiyaldixa ishkiyateneke, beyakzaldagáldekue, ni zukuagazhákakue jiséja akzé mimajañgushi na mimejuldukshanane. ³ Akna ekí miñkualdakue. Ni me Jatetshi Aldunaja aksanegatogeña, “Jesúki agisa guakuéñ” guagazháka, ne Jatetshi Aldunaja za aksanegatogéñ zhinik na, “Duwe Jesúki Saldiñga netshi Sáñkalda nzha” guagaka nakldá.

⁴ Akze, Jatetshi Aldunajañki gaunegakualdiamak sha sha z~~u~~natshishatshak jiaga, Jatetshi Alduna ezuamé nega ekí z~~u~~natshishixa nakldá. ⁵ Ekibeña na, nauwijí Sáñkalda

☆ 11:32 11.31-32 Dt 8.5; Eb 12.5-11

Duwe Jesúk matshuwi sha sha axazauwanazunaka nal-datshak, nauwíj Sáñkaldaki ezuamé nega kaxazauñkaki zũñkizhuka nakldá. ✨ 6 Ekíga na, Jateja sha sha jiba atshakualdiamak zũñgegatshak jiaga, aldéñki ezuamé nega saldiñga kaldekuañ ekí sha sha atshakualdiamak kama zũñgeka nakldá.

7 Akze, Jatetshi Aldunajañga saldiñga Duwe ipanañkaldekuañ ezua ezuak sha sha zunatshishéñ zhinik na, aldéñga zũñsaneka ne awatuaka. Ekí zunatshishi, Duwe ipanañkaldekuañ izhgaunegakualdiamak zunatshishixa. ✨ 8 Akna, Jatetshi Aldunajañga ezuakueki múldigaba ishkué ga agatsaldi muegisekualdinik amak guakshixa. Ne ezuakue zuna ai Aldunajañga na jigabá shalda muegisekui amak guakshixa. 9 Ai Aldunajañga na, ezuakueki “Jateki saldiñga, saldiñga atshakagaba shakldá” muldetua auxaga alduna ishaldiamak atshishixa. Ai Aldunajañga na, ezuakueki mulbatá akzekakue kalzuxaitshishixa. 10 Ai Aldunajañga na, ezuakueki janshizhe ajanashaté atú guazhámak katshishixa. Ai Aldunajañga na, ezuakueki Jatetshi múldigaba naldiñga kaldukshanamak kágubakuek kakbeñshixa. Ai Aldunajañga na, ezuakueki Jatetshi Aldunaja, azhi jisétshi aldunakueja nuxa káguba zukuakshatuka azhi atshishatuka kakwashekuxa. Ai Aldunajañga na, ezua kaugiañ zukuagazhék jiaga ezuakueki kazukuakshixa.* Ne, ezuakueki amak ai kaugiañ nukatshak, sakí guashi guaklde ai Aldunajañga kakuakshixa. 11 Akze, Jatetshi Aldunaki ezuamé nega ekí saldiñga nalda zunatshishixa. Aldéñga na ezuak ezuak

✨ 12:5 12.5 Ep 4.11 ✨ 12:7 12.7 1Pe 4.10-11 * 12:10 12.10 Ajsh 2.4-11; 1Kt 14.4. Jinak ekí kazukuakshakí. Jate muldetua axazakuaxaldiamak azhi axaldánga aldunaldi akuiyakshaldiamak.

ẓṇnajañguamakga sha sha ẓnatshishixa nakldá.✧

Duwe ipañañkaldekuañki askuí abuá kaldé

¹² Guatshak nauwíjí abuáke matshuwi ẓñkazauñkakue káuxalda, kasa, uba ẓñkaldaldatshak jiaga, askuí abuátshiga nuxa ekí ẓñkaldé. Ekibeñga na, saldiñga Duwe Jesú ipañañkaldéñ zhinik na askuí abuá me, Duwetshi kaldé nzha.✧ ¹³ Akze, saldiñga Duwe ipañañkaldekuañki Jateja ají Alduna ezuamé nega ẓññegatshak, eñkáñ ẓṇnajakshaneñ zhinik na askuí abuá me, Duwetshigaba kaldé. Akna, naṣṇ̃ juldiúkue azhi axautshi sanákue, nashi axautshi jiba axatshixakue azhi sáñkaldakue ekí sha sha kaldaldatshak jiaga, saldiñga kaldekuañ Jateja ají Alduna ezuamé nega naṣṇ̃ldi auxaga ẓñkaldaldaldiamak ẓññgene ẓññsaneka nakldá.

¹⁴ Ekibeñga na, nauwíjí abuák zalda ezua me ẓñkazauñka ẓñkaldaldazhé, ẓñkazauñkakue matshuwi ẓñkaldé naldashá. ¹⁵ Ai zhinik na, kasa ekí nekldake, “naski káuxalda naldazhúge naugakna, abuátshi naldazhúge nakldá” nekldák jiaga, abuátshiga naldaldixa naldashá. ¹⁶ Azhi kuxaja “naski uba naldazhúge naugakna, abuátshi naldazhúge nakldá” nekldák jiaga, abuátshiga naldaldixa naldashá. ¹⁷ Azhi nauwíjí abuá uba za nanaẓṇnakuashíñki, ¿sakí shi zukanaẓṇnaka na? Azhi nauwíjí abuá kuxa za nanaẓṇnakuashíñki, ¿sakí shi jika zhikzukanaẓṇnaka na? ¹⁸ Ne Nauwijatejañga aldéñ abuák sha sha ẓñkazauwaldixa agukuagakldegéñ janaktunamak abuák ẓññgakauwane. ¹⁹ Kasa, azhi káuxalda za nanaẓṇnakuashíñga, ¿sakí shi abuá naldaka na? ²⁰ Ne, matshuwi sha sha ẓñkazauñka ẓñkaldaldatshak jiaga, abuáki ezuameñga kaldé naldashiñkaldá.

²¹ Ai zhinik na, uba ekí negakldegake, káuxalda: “Mañki nagajuezhakí nibaldá” axaldegazháka. Azhi sáñkaldaja kasakue: “Maiñki nagajuezhakí ni miná” axaldegazháka. †
²² Naldatshak abuák zalda zuñkazauñkakue, mieldeku eki jue zauñka kajañguatshak niñkauwañki, aiga na abuák akldé agajueshkakue. ²³ Ekíga na, abuák zalda mielde jue kajañguxa zuñkaldeku eki akldé numañ katuñka. Zuñkatuazháka kajañguxa zuñkaldeku eki zhakuá ijualdiyáñkalde za kaldokshixa naldashá. ²⁴ Ne, abuák zalda zuñkazauñkakuega anuñkakue zuñgatuakueki jue numañ tuakue zuñgatsé. Akze, abuák zalda zuñkazauñkakue, mielde jue kajañguxa niñkauwañki, Nauwijateja akzé jañgui zhinik, akldé numañ tuakualdixa janazuñgaktunamak abuák zuñgene. ²⁵ Ekíki abuák zaldagaba ishkajuezhá naldakí, zhualduxa numañ atuwi, izhgaxaunexaldiamak. ²⁶ Akna nauwijí abuák zalda ezua agatsaldak me akzegapanatshak, saldiñga akzekagaba neka. Ekíga na, nauwijí abuák zalda ezua agatsaldak me akldé agazukuatshak, saldiñga abuák zuñkazauñkakue zhualduxa zeñ akzekagaba nexaldixa naldashá.

²⁷ Ekí abuá shalda miñmeyatokugeki ekí miñmeji: Saldiñga Duwe Jesú ipanañkaldekuañki ezua, ezua etshigaba nek guáñkalde nakna, askuí ají abuá me nekalde nzha. ²⁸ Akna Duwe ipanañkaldekuañki izhgaunegakualdiamak, Jateja sha sha jiba zuñgeka. Kasak misha, Asukuá Duwetshi múldigaba guaxal

† 12:21 12.14-21 Alm 12.4-5. Duwe ipanañkaldekuañ Duwetshi abuá kaldakna, nauwijí abuá na izhguashiji ekí zuñmeji naldaka: Duwe ipananegeba ezuañki Jatetshi Aldunaja sakí atshishaka tuatshak, “naski e jana natshishakí nak, Duwetshi naldazhúge nakldá” negatshak jiaga, Duwetshiga naldaldixa. Azhi ezuañki Jatetshi Aldunaja sakígaba ají jiba atshishatuka ne, “nagajuezhakí nibaldá” axaldegasúñze.

gaxaldiamak ezuakueki izhgakukakue. Mozhua zeñki, ezuakueki ají Aldunakga ají múldigaba naldínga kaldukshanamak kágubakuek kakbeñshaldiamak izhgakukakue. Maigua zeñki, ezuakueki ají múldigaba shizhaldiyaldiamak izhgakukakue.☆ Ekí izhgakuxaldinik, ezuakueki janshizhe ajanashaté atú guazhámak atshaldiamak izhgakukakue. Ezuakueki mulbatá akzekakue iskaitshaldiamak izhgakukakue. Ezuakueki axautshikue muldetua kagaunexaldiamak izhgakukakue. Ezuakueki Duwe ipanankue kaksanexaldiamak izhgakukakue. Ezuakueki ezua kaugiañ zukuagazhék jiaga zukuakshaldiamak izhgakukakue nakldá.

²⁹ Ekí sha sha z~~u~~nezhgakugatshak, ¿saldínga nekue Jateja Asukuá Duwetshi múldigaba guaxal gaxanegaba sha? ¿Azhi saldínga nekue ají Aldunajaña Jatetshi múldigaba naldínga kaldukshanamak kágubakuek kakbeñshixagaba sha? ¿Azhi saldínga nekue ají múldigaba shizhixakuegaba sha? ¿Azhi saldínga nekue janshizhe ajanashaté atú guazhámak atshixagaba sha? ³⁰ ¿Azhi saldínga nekue mulbatá akzekakue iskaitshixakuegaba sha? ¿Azhi saldínga nekue ezua kaugiañ zukuagazhék jiaga zukuakshixakuegaba sha? ¿Azhi saldínga ai kaugiañ nukatshak, sakí guashi guaklde guakshixakuegaba sha? ³¹ Naldatshak sakí Duwe Jesú ipanankue akldé miyagaunexaldixaki miñnuniñgaba, Jatetshi Aldunaga amak mimatshishaldiamak za miyakshishaldí.

Z~~u~~jañguakue

Guatshak kaiga z~~u~~nake Jatetshi Aldunajaña kágubakue miyagaunexaldiamak sakígaba mimatshishatshak akldé janshibé jiba akbeyakue jiúñgulde miñmeyaldikue nzha.

☆ 12:28 12.28 Ep 4.11-12

13

¹ Akze, káguba zhekuauxa netshi kaugiañ kazukuaxaldiák, azhi Jateja guaklde uldeñkakuetsi kaugiañ jiaga kazukuaxaldiák, z~~u~~jañguañkáalde nuxa naldakualdiake, axesé nuxa zukuakldaz~~u~~naka. Egaba jika ishkaldegatshak negamak nuxa axesé negakualdixa. ² Azhi Jatetshi Aldunajañga na gaunegakualdiamak Jatetshi múldigaba naldiñga z~~u~~naldukshatshak nukañkaldamak kágubakuek z~~u~~nakbeñshaldiák jiaga, z~~u~~jañguañkáalde naldakualdiake, z~~u~~ñzaldagáldega nuxa naldakualdixa. Azhi Jateja jigabá janaktuatuka mu z~~u~~ñgisekui z~~u~~ñgajieñgua, azhi saldiñga mikualdakue auxaga z~~u~~ñkualdatshak jiaga, z~~u~~jañguañkáalde naldakualdiake, z~~u~~ñzaldagáldega nuxa naldakualdixa. Azhi Jate muldetua alduna kishéñ zhinik ek “gexá agajueza guwá” akshishañkaldamak z~~u~~ñkatshatshak jiaga,[☆] z~~u~~jañguañkáalde naldakualdiake, z~~u~~ñzaldagáldega nuxa naldakualdixa. ³ Azhi jika agajueshkakuek ji z~~u~~ñkaldauxa nuk akauwakualdiák jiaga, z~~u~~jañguañkáalde naldakualdiake, axesé nuxa ishkáu zegaka. Azhi Duwe ipañañkaldéñ zhinik abuá ayoxaldixa z~~u~~nakuaxaldiake, egaba “wa” nuxa kajañgualdiák jiaga, z~~u~~jañguañkáalde naldakualdiake, axesé nuxa shuigakualdiamak aké zegaka nakldá.

⁴ Akze, kaz~~u~~jañguamak naldaldiake, sakí z~~u~~ñkajanashatshak jiaga kabetixa naldakue, kágubakue juañ zaldaba kaxatshixa naldakue. Ekíga na, kaz~~u~~jañguamak naldaldiake, axautshikue sakígaba janshizhe agatsegatshak aldunaxá z~~u~~ñzegagáldekue naldakue, “nas za nakzé nakldá” kaldeka naldas~~u~~ñze, ni sekuazhikshañkáalde naldakue. ⁵ Ekíga na, kaz~~u~~jañguamak naldaldiake, kágubakue

[☆] 13:2 13.2 Mt 17.20; 21.21; Mlk 11.23

axabetazhálđińga na axaldaldakuamak axaldaldańkálalde naldasúńze, axaldáń za janshibé izhoxa niyańkálalde naldakue. Ekíga na, kazıjańguamak naldaldiake, jigabák zhinik nuxa axańga zınzauldagálde naldakue, sha zınakwane zhikjuizhanáaki izhoxańkálalde naldakue. ⁶ Ekíga na, kazıjańguamak naldaldiake, ezuakue sha ajanashane shalda zeń zıńnegagábaki, namaklde ajanashatshak shalda zınake zeń zıńneka naldakue. ⁷ Ekíga na, kazıjańguamak naldaldiake, ezuakue sakígaba ajanashaldıák jiaga, egaba kaxabetixa naldakue. Ekíga na, kazıjańguamak naldaldiake, ubańga “sha atshanamak nakldá” jańguagábaki, “janshibé atshaldixaga shakldá” kajańguxa naldakue. Akze, kazıjańguamak naldaldiake, sakígaba zıńgatsegatshak jiaga, abá naldakı kabetixa naldakue.

⁸ Akze, zıjańgua zınake ni mitsake naldaksá guazhıta. Ne, kaigabeńki Jatetshi Aldunajańga gaunegakualdiamak Jatetshi múldigaba naldıńga ezuake nukshanamak kágubakuek kakbeńshixa nanaldixa, aldiweki ekı kakbeńsha naldaksá gualdixa. Ekibeńga na, ai Aldunajańga kágubakue ezua kaugiań zukuagazhék zukuakshixa nanaldixa, aldiweki ekı zukuaksha naldaksá gualdixa. Ekíga na, ai Aldunajańga ezuake jigabá shalda muegisekui akwashekuxa nanaldixa, aldiweki ekı akwashekua naldaksá gualdixa. ⁹ Jinake ekı saldinaldixa naldakı. Kaigabeńki Jatetshi Aldunajańga auxaga mu zıńgisekuakıńga nakna, nauwa me zıńkualdi kizhuka. Ekibeńga na, kaigabeńki ai Aldunajańga Jatetshi múldigaba naldıńga zınaldukshanamak kágubakuek zınakbeńshatshak jiaga, auxagaki zınaldukshazhé, nauwa me nuxa zınaldukshixa. ¹⁰ Ne auxa zegatshigak zınake, Jateja auxaga mu zıńgisekui, zıńwashekuatshakna, kaiga ajı Aldunaja nauwa,

nauwamé mu zũñgisekui, zũñwashekuxa juezhaksá gualdixa nakldá.

¹¹ Ekibeñga na, sukua nalgukueñgaki, sukua ga nuxa zukuakuge nanuge, sukua ga nuxa jañguge nanuge, sukua ga nuxa saldiñga jañgui tuñkuge nanuge. Ne atema nexaldatshak zũnake sukua atshamak atshaki nuk mashá guanuge. ¹² Ekibeñga, kaigabeñki speju atuasánate nukak katuatshak, muldetua atuasũñ at-uakuamakbé nuxa kazũtuñka nanaldixa, auxa zegatshak zũnake muldetua auxaga tuwa zũñgajienaldixa. Kagik kizhogeñgaki Jate aldéñ shalda nauwamé nuxa zũñwashekuxa nanaldixa, auxa zegatshak zũnake aldéñ naldi katuatshak, auxaga zũñwashekuatshakna aldéñ zũñgatsauxa kakuamakbeñga jia, nasũñ zhinik aldéñ agatsauxa zũñkualdaldixa nakldá.✠

¹³ Ne auxa zegagá nogeñgaki, Jateja maigua agatsalda ne na muldetua atshál za nogakue zũnajañguxa. Aldéñ za zũñgatsauxa alduna ishiji izhoxalga nogakue. Aldéñ za sakí janshizhe zũñkatshaldixa zũñmenane, “aiki zũñkatshaldixaga shakldá” za jañgui, jiaktualga nogakue. Zũjañgualga nogakue. Ai maigua agatsalda nekuega na, ezua agatsalda akldé akzeki zũjañgua nakldá.✠

14

Mishjuizhaldegatshak Jatetshi Aldunaja sakí mimatshishakue

¹ Akze, zũjañgual za minoxaldiamak miñgatsauxa kama ilshiji miñgualdí. Ekíga na, Jatetshi Aldunaja Duwe ipananekuek miyagaunexaldiamak sha sha mimatshishaka miñgatsauxa miñnuni, miyakshishaldí. Aikuega na, ají múldigaba naldiñga mimaldukshanamak

✠ 13:12 13.12 1Jñ 3.2 ✠ 13:13 13.13 1Jñ 4.16-18

kágubakuek mimakbeñshaldiamak akldé giemiki miyakshishaldí. ² Jinake ekí miñmeyakí. Jatetshi Aldunajaña na ezuake ezua kaugiañ zukuagazhék zukuakshatshak, kágubakue axazguagagábaki, Jate axazguakshixa. Akze, ai Aldunajaña ezuake aksaneshi zukuakshatshakna, jigaba muetsegazháne guakshatshak kágubaja nukazháka. ³ Ekí ne, mitsake ai Aldunajaña ezuake Jatetshi múldigaba naldiña nukshanamak kágubakuek kakbeñshatshak zúnake, aldukaka nak aldunaldi akldé kama kakukshi, akldé akldéña Jate alduna iyasha kakuiyakshi, jibañ tuatukakue agakuañneshiña kakbeñshixa. ⁴ Akze, mieldeki Jatetshi Aldunajaña ezua kaugiañ zukuagazhék zukuakshatshak, axaldáña aldunaldi akuiyakshaldiamak zukuakshixa. Ne mieldeki ai Aldunajaña Jatetshi múldigaba naldiña nukshanamak kágubakuek kakbeñshaldíak zúnake, saldiña Duwe ipanane ajuizhaldekakuek aldunaldi kakuiyakshaldiamak kakbeñshixa nzha.

⁵ Akze, Jatetshi Aldunajaña ezua kaugiañ zukuaxabínek saldiña mimazukuakshakue mimajañguge. Ne, ai Aldunajaña Jatetshi múldigaba naldiña mimaldukshanamak kágubakuek akldé giemiki mimakbeñshakue ni mimajañgukú. Ekíki ezuakue na mishjuizhaldegatshak, kauwíj kaugiañ ai Aldunajaña Jatetshi múldigaba naldiña mimakbeñshatshakna, aldunaxa muldetua kakuiyakshaminaka nakna, aiki ezua kaugiañ zukuaxabínek mimazukuakshane guashiñki akldé zauñka. Naldatshak, ezuake ai kaugiañ aldukazhék nukatshak ai Aldunajaña sakí guashi guaklde kágubakuek kakkbeyaldiamak akwashekualdíak zúnake, zhualduxa aldunaxa kakuiyakshixa nzha.

⁶ Gajakue, nas miñkabizhal neyaldatshak, ezua kaugiañ zukuagazhúgek Jatetshi Alduna nazukuakshaldiake, ¿sakí

shi miñgaunekldaka na? Akze, mimijí kaugiañ Jateja ají Aldunakga aldéñ shalda mu nagisekui nakwashekuanamak miñmeyaldatshak, azhi ai Aldunajaña Jatetshi múldigaba naldiña naldukshanamak miñmeyaldatshak, mimakuiyakshanaka. Azhi Jate shalda shi miñkaldiyaldatshak, mimakuiyakshanaka naldashá. ⁷ Akze, jika azajuikak, kuizi azhi tuldumpa ajuigakuamak juigakí naldaldiák, ¿sakí shi ji meji ajuigatuka aldukaka na? ⁸ Ekíga na, ezua tata ajuizhaldexaldiamake sakí nuxa agasjuigakue akuakldaldixa amak agasjuigazhá akualdiák, ¿sakí shi “juizhaldegakuká guxá nakbaldúk” aldukaldixa na?*

⁹ Ekibeña na, maiñ múldigaba aldukakak káguba axzuguagakí minaldaldiák, ¿sakí shi ji akbeyabinuka aldukaldixa na? Aiki axesúñze nuxa mizukuaxaldixa. ¹⁰ Akze, jai kagiki matshuwi zukuaxa naña naldatshak, ezua ezua azakuagatshak ai akuekuejañki aldukakagaba. ¹¹ Ne ezua naxazguagatshak nukakí naldaldikuake, eñki nasaná naldagálde, ni nas asaná naldazhúge nak aldukañkálde naldakualdixa. ¹² Akna maiñki Jatetshi Aldunaja sha sha gauneshi mimatshishakue miñnuniñgaba mizhekualdatshakna, akldé giemiki Duwe ipanaminekuañ mishjuizhaldegatshak, aldunaxa akuiyakshi mimatshisha akldé miñnuni miyakshishaldí.

¹³ Akna juizhaldexabinoxaldiéñ, Jatetshi Aldunajaña ezua kaugiañ zukuaxabínek mimazukuakshixak, jiaak aldéña sakí guashi mimakuakshatuka miñwashekuakue miyakshishaldí. Ekíki kágubakuek kauwijí kaugiañ naldi miyakbeyaldiamak. ¹⁴ Akze, nas ezua kaugiañ zukuagazhúgek Jate axazguaxaldatshak, nají aldunake muldetua axazguashi gualdatshak, jañguakueña

* 14:8 14.8 Atshak baxañ suldáukue axaukshakuká guxá janazhigatualdiamak tatak kaldaxaulka.

zunake axazguagakí. ¹⁵ Guake, ¿saki shi atshaldikue na? Jatetshi Aldunajaña ai kaugiañ zukuagazhúgek nazukuakshatshak, nají aldunaldiñki eñkaña Jate axazguaxaldikue. Naldatshak, jañgugeñka jiaga nají múldigabak naldi axazguaxaldikue. Ekibeña na, nají aldunaldiñki axazubeyaldikue. Naldatshak, jañgugeñka jiaga axazubeyaldikue. ¹⁶ Azhi ai Aldunajaña ezua kaugiañ zukuaxabáldek za Jate akldé akzamakga akzukui, “zeñ nzhakldék” akbeji mazukuakshaldiák, juizhaldegatukakuejañki aldukazhéh na, “ekíga shi naldí” ma na agabeyazháka. ¹⁷ Ekí Jatek “zeñ nzhakldék” janshibé akbeyabaldogatshak jiaga, axautshikueki aldunaldi kakuiyakshazhaldixa naldashá.

¹⁸ Akze, naski Jatetshi Aldunajaña ezua kaugiañ zukuagazhúgek saldiña mimizhakaldak nazukuakshixa shalda Jatek “zeñ nzhakldék” akbeñkuge. ¹⁹ Naldatshak, Duwe ipananekuegaba na juizhaldexaldatshak, Jatetshi múldigaba muldetua kagajienaldiamak, kauwíj kaugiañ naldi shi kaxaldiyaldikue za itshankuge. Akze, jatshiwa múldigaba me kauwíj kaugiañ naldi shi kaxaldiyaldatshak, matshuwi múldigaba (10.000) ai kaugiañ zukuagazhúgek aldukazhákak kakbeñkuge guashiñki akldé aldunaxa kakuiyakshanaka nak, ekí akldé atshaldikue nzha.

²⁰ Gajakue, sukua akldegauxabé miñnegaksáni na, aldunaldi guildék guanekue akldegamak ga mijañgualdí. Naldatshak, ezua agatsalda zunake, somá nóñgutseja sha atshakue muldetua aksúnzamakbe, maiñ jiaga minaldaldí. ²¹ Guatshak Jate, nauwíj Sáñkaldaja ají múldigabak ekí guaklde:

“Nají kuíbulduk kauwíj kaugiañ naldagáldek guiyaba ishkaldukaldiamak,

☆ 14:20 14.20 Alm 16.19; Ep 4.14

san zaldakuek kakbeñshanaldikue jiaga

amak naxaldukazháldixa nzha.”†

²² Akna Jatetshi Aldunajaña káguba ezua kaugiañ zukuagazhék zukuakshatshak, aldéña ekí zukuakshatuka Duwe ipanazhánekuek awatuñshixa. Ne Duwe ipananekuek ekí awatuñshaldiamak zukuakshazhé. Naldatshak Jatetshi Aldunajaña ezuae Jatetshi múldigaba naldiña nukshanamak kágubakuek kakbeñshatukaki Duwe ipananekue aldéñ ekue naña izhuká awatuñshixa. Ne Duwe ipanazhánekuek ekí awatuñshaldiamak kakbeñshazhé. ²³ Naldatshak Duwe ipanaminegaba mishjuizhaldegatshak, Jatetshi Aldunajaña na ezua kaugiañ zukuaxabínek mimazukuakshatoxaldiéñ, Duwe shalda aksékue, azhi e ipanazhánekue eñkaga ajuldunatshakna, “ji kagabé alduna axaldegagáldekue ekí neká!” miñguanaldixa. ²⁴ Ekí ne, ai Aldunajaña Jatetshi múldigaba naldiña saldiñgak mimaldukshanamak ezua ezua mimakuakshatoxaldiéñ, Duwe shalda aksékue, azhi e ipanazhánekue eñkaga juldunaldini saldiña mimaldukatshakna, “naski sha atshikuge nak guiyaba tuakue nagatsé tiuwi” zhikzuziji akldexaldixa. ²⁵ Atshaga na aldunaldi ji ziñ me atshane jiaga, Jateja nuk mu agisekuatshakna, nuldu axayoshi Jate akldé akzamakga akzukui na, “Jateki namak giemi jai maiñ naña izhuka ne tiuwi” guaxaldixa nzha.

Duwe ipananekue sakí ishjuizhaldegakue

²⁶ Gajakue, ekí miñmeji nagatokugamakga na, Duwe ipanaminekuañ mishjuizhaldegatshak, ezuae Jate akldé

† 14:21 14.21 Is 28.11-12. Jateja juldiúkue kasake ezua zhinik kauwiji kaugiañ kaxazguagatshak jiaga, aldukasúñ ni amak axajanashazhá. Akuñguéñ na, aldiwe zhiniki kauwiji kaugiañ naldazhék guiyaba ishkaldukaldiamak kakbeñshá.

akzamakga miyakzukualdiamak miyaxazbeñka, ezuake ají múldigaba shi mizhixa, ezuake Jatejaña aldéñ shalda mu miñgisekuatshak amak miñguaka, ezuake Jatetshi Aldunajaña na ezua kaugiañ zukuaxabínek mimazukuakshixa. Ekí mimazukuakshaldinik, ai Aldunajaña na ezuake sakí guashi guaklde mimaldukshanamak mimakuakshixa. Ekí juizhaldexabinoxaldieñ sakígaba miyatshatshak, maiñgaba ataba atabañ aldunaxa miyakuiyakshaldiamak za atshakue miñgatsé.

²⁷ Amak juizhaldexabinoxaldieñ, Jatetshi Aldunajaña ezua kaugiañ zukuaxabínek mimazukuakshatshak, zhikldogamake mozhua azhi ak jiaga maigua nekueja za guagakue. Ekí miñguaxaldixa naldaldiake, ai Aldunajaña sakí guashi guaklde ezuake kágubakuek kakbeyaldiamak akwashekuane guagakue agatsaldaldixa. ²⁸ Azhi sakí guashi guaklde Jatetshi Aldunaja ni ezuak akwashekuakí naldaldiake, juizhaldekldekueja nukandana agatsaldi guagagábaki, axaldáñ Jate axazguashi señgaba nuxa guagakue miñgatsé naldaldixa nzha.

²⁹ Ekibeñga na, Jatetshi Aldunajaña ají múldigaba naldiña mimaldukshatshak nukaminamak mozhua, azhi maiguak guagakue. Guagatogatsake, juizhaldexabinukakuañki “¿Jatetshi Aldunajaña shi ekí guakshí?” guaji, muldetua agajañguakue miñgatsé. ³⁰ Azhi amak guagatoxaldieñga jiak, Jateja ji miñmendana akzeshi ezuak mu agisekualdiak amak guaxaldiamak, guagatukaja niñkauwañki guagaksánakue agatsaldaldixa. ³¹ Ekí miyatshatshake, ai Aldunajaña Jatetshi múldigaba naldiña mimaldukshatshak, saldiña naldi nukaminamak juizhaldekldekuek kacbeminaka naldaldixa. Egaba zhikldogamak ezuaja guashi saldikhatsak, mokue ezuaja, ezuaja guagakue. Ekíki saldiña minekuañ shi mitiyatshak, aldunaldi jiaga

mimakuiyakshaldiamak. ³² Jatetshi Aldunajaña ají múldigaba naldiña mimaldukshanamak kágubakuek mimakbeñshixakuañ axaldáñ zhiksanekbinaka, nakna mitsá zegatshak guagakue nake jiaktuminaka. ³³ Akze, Saldiña netshi Jateki señgaba zhe noxa, atshakuauxabe atshátshi jate izhogakna, saldiña duldashabinukagaba izhgitamakuiña juizhaldegakue mimajañguazhé nakldá.

Akna, Duwe ipanankue san san kuñbulduldí izhajuizhaldegamak agatsaldiña, ³⁴ maiñ jiaga mishjuizhaldegatshak munzhikuejañki iwati naldakí stñjá, aldukaté nogakue kagatsé. Ai shalda guashiña na Jateja jian izhoxa guiyaba zññkabajanek guagamakga, munzhikuejañki “sanekakue janshibé ni naksanexaldí” itshanakue kagatsé. ³⁵ Akna, juizhaldexabinoxaldiéñ jigabá akuagatshak, munzhija izukandanaña akzexaldiake, aiga izukagábaki ajuxa asewák akldukakue agatsé. Azhiajuizhaldegatogéñ iwatiñña izukaldiák, jiwak zalda naldaldixa.

³⁶ Sakí juizhaldegakue miñmeyanuge ipanasúñ miñzexaldiake, ekí miñkualdakue: Maiñ zhinik nuxa Jatetshi múldigaba awaxani awaxani neyapanazháne, ni maiñ za ai ipanazhámine. ³⁷ Ne, mieldeke Jatetshi Aldunajaña ají kamakga mimatshishixá, azhi Jatetshi múldigaba naldiña mimaldukshanamak kágubakuek mimakbeñshixá mitshankakuek, jejié guiyaba miñmeñkugéki nauwijí Sáñkalda Duwe Jesúja niuwi miñgé zhuxaña ne miñkualdakue miñgatsaldashá. ³⁸ Akna mieldejañki ai ipanakí naldaldiák, ake jiak, maiñ zhinik ji miñgabeñká kagipanakue miñgatsaldakí.

³⁹ Ekí nakna, shui gajakuañ, Jatetshi Aldunajaña ají múldigaba naldiña mimaldukshanamak kágubakuek mimakbeñshaldiamak miñnuniñgaba Jatek miyakshishaldí. Naldatshak ai Aldunajaña

ezuake ezua kaugiañ zukuagazhék zukuakshatshak, “ekí negasé nibatú” kaxaldeshi kagitamakuagába. ⁴⁰ Guatshak mishjuizhaldegatshak azhi jigaba miyatshak atshakuamak, zhikldogakldegamak za miyatshaldí.

15

Duwe Jesú shuane nalgué mokue izhgate

¹ Gajakue, Duwe Jesú z~~u~~nekuane miñmeyaldatshak namak jañgui ipanaminéñ zhinik na, Duwek alduna ishalga, abá naldakí amaga zhekualdabinuka. Nak shi miñkaldiyanyugamakga, kaiga mokue be miñgisekundana nzhakzék. ² Atshak Duwe z~~u~~nekuane miñmeyaldatshak ipanaminamakga, abá naldakí miñgatsauxa namak jañgualga mizhekualdaldiakna, Jate minkualdaldixaga. Azhi amak jañgualga noxabiñsá miñgualdiák z~~u~~nake, ake, axesé nuxa namak jañguamine naldaldixa nzha.

³ Akze, Duwe shalda akldé akzé shi naxaldiyana-makbeña shi miñkaldiyangué: Jatetshi múldigabaja zexaldixa guashi sezhekldamak Duwe Jesú Z~~u~~nekualkaki sha katshixa z~~u~~nesabiji, z~~u~~ñkabetaldiamak shuizhá guane.✧

⁴ Shuigueni shuanekue abexaldixa janagatuneñka abexá guane nalgué, maiguake Jateja mokue izhgaldakshá, ai jiaga ají múldigabak sezhekldamakga zeklde.✧

⁵ Duweki amak izhgaldaguenik Pégulduk* akizhañkañguenik na, aldéñ 11 shaxaldiyatonekuek jiaga kakizhañká.✧

⁶ Guñgueniki matshuuwi aldéñ ipananekeuek 500 z~~u~~xaita nekuek ajuizhaldegatoguéñ jiaga kakizhañká. Ekí akizhañkanekue naki auxaga beña ashekualdalga

✧ 15:3 15.3 Is 53.5-12 ✧ 15:4 15.4 Sal 16.8-10; Mt 12.40; Ajsh 2.24-32

* 15:5 15.5 Lk 24.34. Pégulduga na Sepa. ✧ 15:5 15.5 Mt 28.16-17; Mlk 16.14; Jñ 20.19

aldogatshak, anuñkamé nuxa na ashuá guanekue.
 7 Aikuek kakizhañkañguenik na, Santiakuk† jiaga akizhañká guñguenik, aldéñga ají múldigaba guaxal kakaxaldixakue izhgakuxanauxa kakizhañká.

8 Guñgueni aldiwan z~~u~~nake nas nakizhañká. Amak nakizhañkatshak, ezuakue abisajañ kakukshanamakga nakukshazháne naldatshak jiaga ají naldekshi, abisajañ nakukshane.✠ 9 Akna ají múldigaba guaxal z~~u~~nakaxanekuañ, naski aguáñ giemi nakzé itshankuge. Ni kágubakueja “eñki Duweja ají múldigaba guaxal gaxane nakldá” nakuagakue jiaga naldazháka. Jinake naldakí. Duwe nakizhañkagá nogueñgaki, aldéñ ipanane Jatetshi nekldekue guiyaba katuñshiñgaba izhonanuge nak.✠ 10 Ekí izhogukué jiaga Jateki éegaba guañ najañguñguakna, ají múldigaba guaxal nakaxaldiamak nezhgakuxane. Ekí guañ najañguatshak axesé nuxa najañguazháne. Akbiñgaki, saldiñga Asukuátshi múldigaba guaxal gaxanekue zhakldé jiba axatshiji izhokuge. Naldatshak, nasgaba nají kama na nuxa ekí jiba axatshagábaki, aldéñga éegaba guañ najañguatshakna, amak axatshaldikuamak kama nageka. 11 Akna mielde naldaldí, nas azhi ezuak Duweja ají múldigaba guaxal z~~u~~nakaxanekuañga e shalda kabiñmeyatshak, zhualdixañgaba aldéñ shalda kabiñmeyatshakna, aiga namak jañgui ipanamine naldashá.

Jateja shuanekue izhgaldakshaldixa

12 Guatshak “Duwe Jesús shuiguenik Ajateja mokue izhgaldakshá guane nzha” shi miñkaldiyañkalde ne, ¿sakí zhinik shi ezua minekueki “Jateja shuanekue mokue kezhgaldakshazháldixa nakldá” minék? 13 Azhi shuanekue

† 15:7 15.7 Jalde Santiakuki Duwe Jesútshi aldani. ✠ 15:8 15.8 Ajsh 9.3-6

✠ 15:9 15.9 Ajsh 8.3

mokue izhgaldaxa naldakí guashiñki, ake, Duwe Jesú shuigueni jiaga izhgaldagazhá guane naldataldé. ¹⁴ Azhi Duwe shuigueni Jateja izhgaldakshazhá guane guashiñki, ake, Duwe z~~u~~nekuane kakuaka axesé nuxa ekí gakuaka zegaka. Ekibeñga na, ake, axesé nuxa Duwe alduna ishamine naldataldé. ¹⁵ Ekí naldiñguashiñki, ake, Jate shalda naldagálde nuxa kakuaká zegaka. Akbiñgaki nas~~u~~ñki “Jateja Asukuá Duwe Jesú z~~u~~nekualdaldiamak shuigueni izhgaldakshanamak nakldá” gakuaka nak. Ne shuanekue mokue izhgaldaxa naldakí guashiñki, ake, Jateja Asukuá Duwe jiaga izhgaldakshazháne naldaka. ¹⁶ Akze, Jateja shuanekue mokue izhgaldaksha naldakí guashiñki, ake, Asukuá jiaga shuane nalgué izhgaldakshazhá guane naldataldé. ¹⁷ Azhi, Duwe Jesú minzabiyaldiamak shuigueni Jateja izhgaldakshazhá guane guashiñki, ake, axesé nuxa alduna ishamine naldataldé. Ai zhinik na, ake, Jateja sha atshamine miñgatsaldalga nuká mimatuñkaga naldaka. ¹⁸ Ekíga na, Duwe shuigueni mokue izhgaldagazhá guanaldíñki, ake, mieldekueki kekualdaldiamak alduna iyashiji shuanekueki guiyaba tu za nogakueñka izhogakue kagatsegakaga naldashá. ¹⁹ Ne nas~~u~~ñ kagik kizhogeñgaki Duwe Jesú kipanatshakna, “jékaldaxa janshizhe z~~u~~ñkatshaldixaga shakldá” jañgui, jiaktuwi kizhuka. Ekí naldagálde nuxa jiaktú noñkalde guashiñki, nas~~u~~ñki saldiñga kágubakue zhakaldak “shkuuna, naldagálde ekí ji atuñká” z~~u~~ñkajanaka naldashá.

²⁰ Naldatshak namakldeki Duwe Jesú shuigueni mokue izhgate guane nakldá. Ekí Duwe misha mokue shuigazhíta kasaklde Jateja izhgaldakshane nakna, saldiñga Asukuá ipanañkaldekuañki shuigakualdinik ekíga z~~u~~nezhgaldakshaldixa ne awatuñshixa nakldá. ²¹⁻²² Kasak zalda nauwibama Adáñ sigí

ezuamék zhinik shuixa naldapanane,[‡] nakna káguba katshekuauxa, atukuakuañki ekíga shuigakue z^uñgatsaldapanane. Ne Duwe Jesú ixagabaldeklde ezuamék zhinik z^unake izhgaldaxa naldapanane, nakna saldiñga e ipanañkaldekuañki shuigakualdinik ekíga izhoshiñga z^unezhokshaldiamak z^unezhgaldakshaldixa. ²³ Naldatshak Jateja shuanaldixakue zhikldogamak, janaktunamak za kezhgaldakshixa. Akna, Asukuá Duwe Jesú misha kasaklde izhgaldakshá guane. Gualdinik e mokue z^unakuxal nagatshak z^unake, aldéñ ipanañkaldaldixakuañ z^unezhgaldakshaldixa nakldá.

²⁴ Gualdinik Duwe Jesúja Ajate aguldiñkakue, saldiñga sanék gua niuwi axaldekue, sakígaba sanekakue, saldiñga kama axaldekue, muldetua nuk kagubiya, kama kekgatshakna auxa zexaldixa. Atshakna aldéñga saldiñga sanexa na nahauxaki Saldiñga netshi Jate, Ajatejañgaba sanexaldiamak agexaldixa. ²⁵ Akze, aguldiñkakue Duweja muldetua auxaga kagubiyagá noxaldieñgaki aldéñ zañga sanexalga nogakue agatsaldaldixa. ²⁶ Ekí aguldiñkakuek saldiñga agubiji na, aldiwe z^unake shuixak jiaga agubiyá gualdixa. Ekíki shuixa naldaksá gualdiamak. ²⁷ Akze, Jateja ají múldigabak guagamak Asukuá Duwe Jesúki saldiñga aksanekshanegaba gualdixa. ²⁸ Ne Jateja amak Asukuák za saldiñga aksanexaldiamak niuwi agexaldixa guagatshake, aldéñ jiaga aksanexaldixa guashiñki guagaki. Aldéñga na Asukuájañgaba aksanexaldiamak niuwi agexaldixa. ²⁸ Akna Asukuá Duwe Jesúkgaba amak saldiñga aksanekshanegaba nekshatshak z^unake, aldiweki Asukuája naldiñga “Najate, ma maldaksanexaldixa

[‡] 15:21-22 15.21-22 Gn 3.17-19; Alm 5.12-21. Adáñ sha atshiñguéñ zhinik shuixa naldapanane. [☆] 15:25 15.25 Sal 110.1 [☆] 15:26 15.26 Aux 20.14; 21.4 [☆] 15:27 15.27 Sal 8.6

nzha” axaldexaldixa. Ekíki Saldińga netshi Jateja aldéńgaba za muldetua saldińga, saldińga zhiksuine aksanekagaba izhoxaldiamak.

²⁹ Guatshak shuanekue izhgaldagazháldixa nake, ¿jinak shi ezuakueki Duwe Jesú ipanaldinik nik kajaukshagá ashuane ne, anuńka minekueki ekue tsaldi nik mimajaukshixa na? Akze, Jateja shuanekue kezhgaldakshazháldixa nake, ¿jinak shi kauwitsaldí nik mimajaukshixa na? ³⁰ Ne nasuń Jate zunezhgaldakshazháldixa nake, ¿jinak shi Duwe shalda niuwi akbaja naldakí naki zunuakuashi zunuakuí jiaga izhonazunaka kitshán?

³¹ Gajakuań, maiń nauwiji Sáńkalda Duwe ipanamine shalda agubisha zeń nakldekaki namak. Jiak, ekíga na, naski niuwi neyauxa “¿Duwe aguldińkakue kaigaki nakuaxá suna gualdí?” nakldeka jiaga namak. ³² Akze, kuńbuldu Epesuxa aguldińkugekueki, béyakze simalduna sha makuakue jana nekue sha nakuí naguabiyazháldiamak kama ilshijińgaba izhonuge. Akna kágubaja jańguamake, shuigakualdinik izhgaldaxańkaldáaldixa namak nanake, axesé nuxa ekí agatsaldi abetanuge naldaka. Ekí guashińki, akuagamake ake, “nauwa axańga shuigakualdixa nakna, zeń zunneshi izhogakualdiamak egaba zaji, zutushi kuizizhoshi” guakldaka.✠

³³ Naldatshak ni meja naldagálde nuxa ne jian mima-jańgushakue itshanabináldi. Namakga ekí akuaka: “Ma jian mizhuka ne kutám atshixakue axabaldexaldá guamaldaldixa, ekue agastuwińki ajanameńga atshamildaka.”✠

³⁴ Akna mokue jańgua mińgatsahamak jańgua xaldeki sha atshá maja mińgualdí. Akze, anuńka minekuańki Jate me ne muldetua mińsuń jana naldagálde mijańguxa.

Ekí miñmeyakue nagatsé shaldaki jiwak miñzegakue naldashá.

Abuá sakí agatsé izhgaldaxaldixa

³⁵ Guatshak ezuake ekí izukaminaka: “¿Sakí amak shuanaldixakue izhgaldaxaldixa ne? ¿Abuá sakí agatsé na izhgaldaxaldixa ne?” ³⁶ Muldetua jañguazháldiñga na ekí izukaminaka. Akze, zulda nixaminaldixa, munaldiamak axań misha galdunakue agatseka. ³⁷ Akna, ebi§ azhi jigabá minigatshak, agatsamak agatsék guanega nixabíne, zulda nuxa minika. ³⁸ Gualdini Saldiñga netshi Jatejañga na saldiñga zulda sakí agatsé munaldixa janaktunamak sha sha agatsé za muñguxa naldashá. ³⁹ Ekibeñga na, saldiñga jai kagik benekuetshi abuá zhuajanañgaba agatsaldagálde. Akna, kágubatshi abuága béyakzetshi janamé agatsaldagálde. Ni nubátshi abuága pikáutshi janamé agatsaldagálde naldashá.

⁴⁰ Akna jigaba kagik zalda benekue, kagik izhoxaldiamak janshagatsegaba abuá kaxaldé. Naldatshak alnobaxa zaldakueki exa izhoxaldiamak sha agatsekue naldatshak jiaga janshagatsegaba ne. ⁴¹ Akze, alnobaxa zaldakuegaba zhuajana agatsé muñshí zaldaba izhuka naldazhékue naldatshak jiaga, janshagatsega zutuñkakue. Akna, niuwiki zutuatshak janshagatse zutuñka. Saxaki nauwa sha zutuatshak jiaga, janshagatsega zutuñka. Zumeya jiaga stuatshak nauwa sha zutuñka. Zumeyakuegaba jiaga ezua, ezua sha sha stuatshak janshagatsegaba zutuñkakue naldashá.

⁴² Ekibeñga na, nasuñ shuigakualdinik Jateja mokue abuá abisa na zunezhgaldakshatshak, ai abuáki sha agatsé zungexaldixa. Kaiga abuá zuñaaldeki, kashuigatshake galdunaldixa. Ne Jate mokue zunezhgaldakshatshak

§ 15:37 15.37 “trigo”

zʉnake, abua abisa ni mitsák shuigazhíta ni galdunazhíta naldaldixa. ⁴³ Akze, kaiga abua zʉñkaldeki kashuigatshak, nusa agatsék, kama akualdaksá guane nuxa kagi iyashaldixa. Guanaldixa Jateja mokue abua abisa zʉxaita janshagatse, kama akué na zʉnezhgaldakshaldixa nakldá. ⁴⁴ Akze, nasʉñ kashuigatshak abua kagi kagik izhogakualdiamak zʉñkazauñka nuxa kagi iyashixa. Guanaldixa Jateja mokue zʉnezhgaldakshatshak zʉnake, abua abisa jékaldaxa izhogakualdiamak zʉñgexaldixa nzha.

Akze, jai kagik izhogakualdiamak abua zʉñkaldamakbeñga na, jékaldaxa izhogakualdiamak jiaga abua zʉñkaldaldaldixa naldashá. ⁴⁵ Ai shaldaga na ekí sezheklde: “Kasak zalda káguba nauwibama Adáñ Jateja gauwatshaga kagik izhoxaldiamak be akzukuá guanane.”[☆] Guane nalgué, Duwe Jesús zʉnake aldunaxa abisajañ zʉnakukshi, izhoshiñga zʉnezhokshapanane. Akze, Duwe Jesúsiki aldiwe Adáñ ne akuaka. ⁴⁶ Naldatshak axáñ misha abua izhoshiñga izhogakualdiamak zʉñkaldaldazhé. Ne axáñ misha abua jai kagik izhogakualdiamak zʉñkaldaldaldinik na, abua jékaldaxa izhogakualdiamak zʉñkaldaldaldixa. ⁴⁷ Akze, Jateja kasak káguba nauwibama Adáñ gauwatshake, ají abua kagiga nuxa gauwane. Guane nalgué, galdeniñki Duwe Jesús zʉna jékaldaxa zhinikga kagik naklde. ⁴⁸ Akze, nauwibama Adáñtshi atukuakuegaba kaldakna, abua kagik zalda za zʉñkaldé. Ekibeñga na, Duwe Jesús jékaldaxa zaldaja abisajañ zʉnakukshane, exa zalda nekalde nak, aldéñ janañga abua jékaldaxa zalda za zʉñkaldaldaldixa. ⁴⁹ Ekíga na, jai kagik kizhogeñgaki nauwibama Adáñtshi abua janamé agatsé kagik zalda zʉñkaldé. Ne niuwizhíne zʉnake abua Duwe Jesús janamé agatsé jékaldaxa zalda zʉñkaldaldaldixa nzha.

[☆] 15:45 15:45 Gn 2.7

⁵⁰ Gajakue, ekí miñkualdakue miñmeyaldikue: Jai kagik izhogakualdiamak abúa zũñkaldé shuixaldixaki Saldiñga netshi Jate aldéñga sanegatogeñka juldunazháka. Akze, abúa zũñkaldeki, jékaldaxa ni ji galdunazhéñka juldunazháka. Jinake naldakí. Kashuigatshake galdunaldixan nak. ⁵¹ Guatshak Jateja ezua mu zũñgisekuazháne ne, kaigaki mu zũñgisekuane miñmeyaldikue nukaté nogwíñ: Duwe Jesú ipanañkaldaldixakuañ auxañgaki shuixañkaldáaldixa, naldatshak saldiñga abúa abisajañgaba zũñayushaldixa. ⁵² Akze, mitsá zegagá, kubis me zũñzegatshake abúa abisajañgaba zũñayushaldixa. Atshake auxa zek guxá guashi, tata negatshake, saldiñga Duwe iyapana ashuanaldixakueki ubáñ abúa abisajañ ashuigazhíta nañga ayushane kezhgaldakshaldixa. Ekíga na, Duwe iyapanane be noxaldixakue jiaga abúa abisajañ ayushaldixa nzha.✠

⁵³ Akze, kaiga jai kagik abúa zũñkaldeki galdunakana, abúa abisa ni mitsák jiaga galdunazhítak ayushakuega naldaldixa. Ekíga, jai kagik abúa zũñkaldeki shuigakana, abúa abisa ni mitsák shuigazhítak ayushakuega naldaldixa. ⁵⁴ Amak Jateja nauwíj abúa shuigakana, galdunakana, abúa abisa ni mitsák shuigazhítak ni galdunazhítak zũñayushatshak zũñake, ekí sezhekldamak zexaldixa: “Saldiñga netshi Jateja shuixak agubiyá guanéñ zhinik na, shuixa naldaksá gualdixa nakldá.”✠ ⁵⁵ Akna ekí guakldazũñakana: “Kaigaki shuigakue zũñgatsaldaksá guakna shuixa zũñgubiyazhaldixa nakldá.

Shuixa zũñgisalshazháka nakna, ¿jinak shi shuixa zhe zũñzukualga noxaldixa na?”✠

✠ 15:52 15.51-52 1Ts 4.15-17 ✠ 15:54 15.54 Is 25.8 ✠ 15:55 15.55 Os 13.14

⁵⁶ Shuixaki jinak zhe zũñzukuxa naldakí. Jatejañga jian izhoxa guiyaba zũñkabajananeja guagamak axatshakí kaldaldaldíák, kashuigatshak sha katshixa ilzabiyakualdiamak zũñgatsaldaka zũñkuega nak. ⁵⁷ Naldatshak Jateja nauwijí Sáñkalda Duwe Jesú sha katshixa shalda zũnesabiyal shuixaldiamak gaxanéñ zhinik na, Jateja shuixak agubiyatshak zhe zũñzukuaksá guane. Akna, Nauwijatek “zeñ nzhakldék” za kuizakbejí.

⁵⁸ Shui gajakuañ, ekí namak nakna ijuldunagába, abá naldakí Duwe Jesúk za agapa neyal minoxaldí. Nauwijí Sáñkaldaja sakí miyaxazauwaldixa mimezhgakuxanamak miñgatsauxa akldé akldéñga axazauwal za minoxaldí. Akze, “nauwijí Sáñkalda aldéñ zũnajañguamak axazauwatogakualdiakga, ni mitsák axesé nuxa jiba axatsháñkalde zegazhíta shakldá” miñkualdakue nzha.

16

Paldata juizhakuakue

¹ Guatshak Duwe ipananekue miyagaunexaldiamak paldata juizhakuakueki,[☆] Duwe ipanane Galdasiasa zaldakuega sakí juizhakuakue kakkbeyanugamak agatsaldiñga mijuizhakualdí. ² Semana akldañkajauxa, dumiñkuk niuwañki, maiñ ezua, ezua kasa mizhgauwauxabé mitsá miñgexaldixa janaktuakue. Ekíki exa neyaldatshak, kaiga guana janaktuapanakue miñgatseshi guakuak. ³ Guanaldixa amak neyaldatshake, Jeldusaldéñka zaldakue miyagaunexaldiamak juizhakuamine, maiñga mozhua sigíkue izhgakuxaminaldixakueja exa awaldeyaldiamak kakaxaldikue. Kakaxaldatshak, kalta jiaga kekauwaldikue, ai uldeyatukakue “me ne” kakualdi

[☆] 16:1 16.1 Alm 15.25-26; 2Kt 8.1-24; 9.1-15

muldetua keyapanaldiamak. ⁴ Atshak nas jiaga neyakuega nagatsé atualdikuák, naxapa aldeyaldixa nzha.

Pábuldu sakí atshaldixa

⁵ Guatshak jai zhinik miñkaldeyaldatshak, Masedoniaxa zuxaitikuge exa zaldakue misha kaxabizhaldikueni mimatuál neyaldikue. ⁶ Exa miñkaldeyaldatshak, saigaba nauwa anuñka suna izhoxaldikú. Azhi níxalda zegatoxaldieñki maiñ na amak suna izhoxaldikú. Ekíki exa zhinik awaxani neyapanaldatshak, jiúñguldak nagajuezhaldixa minagaunexaldiamak. ⁷ Akze, miñgapakualdagába egaba zúxaita me neyakue nakldegazháldi na, nauwíj Sáñkalda ekíga najañgualdiake, anuñka miñgapakualdaldikue nzhakldék. ⁸ Naldatshak jai Epesu izhoshiña, nasanákué izhajuizhaldeká ldiuwañ Pentekosté* zuxaitakíñgaki jaiga izhoxaldikue. ⁹ Jinake naldakí. Jai zaldakue matshuwi Duwe Jesú zunekwane shalda aldukandana kakzeshi guaté tuñgakna, abaldikuake Duwe iyapanaka nak. Naldatshak Duwe shalda amak guagazháldikuamak nagitamakuxakue matshuwi zheña nzhok. ¹⁰ Guatshak Timuteyuki ¹¹ nas na askuiña nauwíj Sáñkaldatshi jiba atshixa nakna, eñka mimatuál neyaté mitualdiák, zeñ akldék izhoxaldiamak muldetua ipani miñgualdí. ¹¹ Ni meja aguáñ izhbashiña axatshakue agatsaldazháldi. Ekí guagábaki, mokue exa zhinik natuál nagatshak alduxaxa señgaba akzeshi naxaldiamak, ji agajueshka jiaga agaunegakue. Naski Duwe ipananekue juizhi jaiga jiaktuaté nzhokú.

☆ 16:5 16.5 Ajsh 19.21 * 16:8 16.8 Pentekosté akldé mikualdaldiamake
Aklde migajienaldiamak guageñka niyakue. ☆ 16:9 16.9 Ajsh 19.8-10

☆ 16:10 16.10 1Kt 4.17

¹² Nauwikaja Apuldu zúnake Duwe ipananekue juizhi mimatuál neyakue agakuañnexaldatshak jiaga, kaigabeñki neyastúñ akzeshi neyazháldixa. Ne mitsák neyaka tuatshak mimatuál neyaldixaga ni guak.

Aldiwe kakbene

¹³ Muldetua uba neñsha guamine, abá naldakí Duwe Jesúk za alduna ishalga mizhekualdaldí. Duwe shalda jibañ tuakue miñgatsaldaldiák jiaga, zhe miñzek naldakí Jateja aldunaxa kama miñgenek mizhoxaldí. ¹⁴ Saldiña sakígaba atshabinoxaldieñ, kágubakue kezhgajañgui za miyatshaldí.

¹⁵ Guatshak eñgui Akeya baxe zaldakue Estépana tshuk zaldakue mishaña na Duwe iyapanguenik, e ipananekuek kagaunexaldiamak kagatsauxa jiba ajanashijiñgaba za izhukakue miñkué.✠ Akna gajakuañ, ekí miñgakuañnexaldikue: ¹⁶ Estépana tshuk zaldakue na, saldiña ekue janameña Duwek za agatsauxa axazauwi jiba ajanashixakue na “janshibeña ni naksanexaldí” kajañgui kaxabetakue.

¹⁷ Naski Estépana, Pultunatu, Akaiko natuál aldaklde shalda zeñ ni nakldék. Maiñ naldí natuál nagazhámine naldatshak jiaga, kauwizhéñ naxaldagatshak maiña minaxaldaká jana nakzeklde. ¹⁸ Akze, kauwizhéñki aldunaxa zeñ miñgazukui, mimezhiksekushamakbeña, aldunaxa nezhiksekushá. Akna kauwizhéñ janamé nekue muldetua kaxabetakue miñgatsé nzha.

¹⁹ Asia baxe, Duwe ipananekuega san san izhajizhaldekakue mimajañguxa miñmeyakue ni mimakuák. Akilda, Paldiska,† kauwijúk izhajizhaldekakue juizhi mimijanameña nauwijí Sáñkalda Duwetshi nekldekue

✠ 16:15 16.15 1Kt 1.16 † 16:19 16.19 Ai Paldiskaga na Paldásilda jiaga akuaka.

nak matshuwi mimajañguxa miñmeyakue ni mimakuák.✠
 20 Ekibeñga, saldiñga jai zalda Duwe ipananekeueja jiaga
 mimajañguxa miñmeyakue ni mimakuák. Maiñ Duwe
 ipanaminekuañgaba mitsák miyatuatshak, ajañgui mual
 za mishkazguaxaldí.‡

21 Guatshak jalde kaltak “mimajañguge” miñmeji
 asuxake naxáuxaldak naldi miñgitsuñgualdikue.§

22 Guatshak mieldekujejañki nauwijí Sáñkalda
 Duwe Jesú izhgajañguagálde naldiák, Jatejañki zeñ
 kajañguazháldi, guiyaba shi katuñshí. Nasuñki “nauwijí
 Sáñkalda Duwe Jesú, mijá maldaxaldí” kuizakbejí.

23 Nauwijí Sáñkalda Duwe Jesú atemajañ éegaba
 guañ mimajañgualga shi noshí. 24 Saldiñga Duwe Jesú
 najanamé mimekuanekuañ mimajañguiñgaba ni gukú.
 Ekíga shi naldí.

✠ 16:19 16.19 Ajsh 18.2 ‡ 16:20 16.20 Juldiú sanákueki ishkazakuaxal-
 diamake waxak nauwa alduzguxa. § 16:21 16.21 Pábulduja jalde kalta ají
 káuxaldak naldi gauwazhá, ezuak gaushane naldatshak múldigabaki ajíga.

Jatetshi múldigaba

Kogi: Jatetshi múldigaba New Testament

Copyright © 2015 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: (Kogi)

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-11-18

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Feb 2021 from source files dated 10 Feb 2021

7c5b6db6-c9a4-56c8-a822-4345cd7bafc0